

ΑΕΤΟΡΡΑΧΗ=ΜΑ
ΝΩΛΙΑΣΣΑ=ΜΠΙ
ΖΑΝΙ=ΔΡΙΣΚΟΣ

Ήλιος

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΙΤΩΝ

Αρ. ΦΥΛΛΟΥ 4

Οκτ. - Νοεμ. - Δεκ. 19

ΚΙ ΟΜΩΣ ΗΤΑΝ ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΑ

Μερικοί το κοροϊδέψαμε, άλλοι γελάσαμε, άλλοι πάλι αδιαφορήσαμε.
— Τί θα κάνει τώρα; Σιγά!
Πρόκειται ασφαλώς για την προσπάθεια του προέδρου της αδελφότητας. Και πρώτα πρώτα τα μαθήματα ζωγραφικής.
Οι λίγες ημέρες που διατέθηκαν για τη ζωγραφική στάθηκαν ικανές να πετύχουν πολλά, πάρα πολλά.
Δεν ήταν μόνο το ότι τα παιδιά γνώρισαν την αρμονία των χρωμάτων - πολλά μάλιστα μπορεί να είχαν ασχοληθεί κι άλλη φορά -, αλλά χάθη-

κε η μονοτονία των παιδιών. Οι νέοι μας αξιοποίησαν τον ελεύθερο χρόνο τους. Αναπτύχθηκε το πνεύμα της συνεργασίας και αλληλοβοήθειας. Έσπασε ο πάγος του «άγνωστου». Δημιουργήθηκαν φιλίες.
Για πρώτη φορά ύστερα από πάρα πολλά χρόνια γέμισαν οι δύο αίθουσες του Δημοτικού Σχολείου. Πάνω από 80 παιδιά-μαθητές! (Το Δημοτικό έχει μόνο έξι 6).
Η αδιαφορία των νέων για το χωριό τους και η απροθυμία για αυτό αντικαταστάθηκαν από την επιθυμία για μια νέα επίσκεψη. Η ευχή όλων είναι: Να ξαναγίνει και του χρόνου!

Πέραν όλων αυτών, η ηθική ικανοποίηση όλων των παιδιών που έγινε έκθεση ζωγραφικής με τα έργα τους και την οποία επεσκέφθησαν όλοι, όσοι βρέθηκαν στις 15 Αυγούστου στην Εκκλησία. Και το σπουδαιότερο: Η αμοιβή των μικρών «καλλιτεχνών» με το ενθύμιο που τους απονεμήθηκε, τους έδωσε πολύ μεγάλη χαρά. Αλλά και τα αγωνίσματα.
Λίγα, Παλιά, Εύκολα.
Όμως για τα παιδάκια, που πήραν μέρος, ήταν πολλά, δύσκολα, ευχάριστα!
Οι μικροί μπόμπηρες απέσπασαν τα χειροκροτήματα όλων. Δασκέδασαν σχεδόν όλο το χω-

ΑΠΟΝΟΜΗ ΜΕΤΑΛΛΙΩΝ

Από αριστερά: Ο δάσκαλος Λευτέρης Κολιός, ο πρωτ. Αθανάσιος Ίσκος, ο π. Κων/ος Ντάφλος, ο Πρόεδρος της Κοινότητας Βασίλειος Λιόντος και ο πρωτ. Βασίλειος Ίσκος.

ριό. Κάλυψαν ένα μεγάλο κενό.
Και πληρώθηκαν, ασφαλώς, με τα μετάλλια. Όλοι οι «αθλητές» στην αυγοδρομία, στη σακκοδρομία, στις μπαλονομαχίες βγήκαν νικητές πήραν μετάλλιο. Και τους άξιζε.
Νίκησαν όλοι τους τη μονοτονία, νίκησαν τη μοναξιά, έφεραν το χωριό όλο στην πλατεία, σκόρπισαν γέλιο σε όλους, έδωξαν απ' τους μεγάλους - έστω και για λίγο - την έγνοια.
Έδωσαν ζωή και ζωντάνια στο χωριό!
Τί άλλο καλύτερο;
Δίκαια λοιπόν μπορούμε άνετα να πούμε:

Φθινοπώριασε...

Με αργά βήματα και ξυνισμένα μούτρα ένας-ένας παίρνουμε το δρόμο της επιστροφής.
Τα τελευταία οχήματα των θερινών εποικών εξεπεμψαν υπό μορφή ενθουσιωδών κορναρισμάτων το τελευταίο «γειά» και επιστρέφουν στη βάση τους.
Παρά την παράταση του καλοκαιριού, ημερολογιακά διανύουμε το φθινόπωρο.
Η μέρα μικραίνει, οι πρώτες βροχές όπου νάνε έρχονται (αμάν και πότε) τα φύλλα θ' αρχίσουν να πέφτουν.
Προς Θεού μη σκέπτεστε που έχει καλοκαίρι τούτη την εποχή πάνω στον πλανήτη; γιατί θα μπλέξουμε...
Κάντε υπομονή κι ο χειμώνας θα διαβεί. Θάρθει ξανά το δικό μας καλοκαίρι.
Γι' αυτούς που μένουν, καιρός να καθαρίσουν τα σούελα, να σπιβάσουν τα ξύλα, να ξεκαπνίσουν την καπνοδόχο, να νινάξουν ή ν' αντικαταστήσουν τα μπουριά.
Γι' αυτούς που φεύγουν, καιρός να συμμαζέψουμε τις διασκορπισμένες λόγω θέρους κακές διαθέσεις μας και να γυρίσουμε κατεργαρέοι και μη στο άβολο πάγκο μας.
Ας απαγκιστρωθούμε από θερινές μνήμες και καλοκαιρινούς απόηχους, ας σταθούμε όρθιοι

Ήταν πολλά και αξιόλογα!
Συγχαρητήρια στην πρωτοβουλία του Δ.Σ. της Αδελφότητας.
Συγχαρητήρια στους νέους και τις νέες του χωριού μας.
Συγχαρητήρια στους διοργανωτές.
Συγχαρητήρια σ' όλους τους χωριανούς. Τέτοια να γίνονται. Μακάρι του χρόνου να είναι ακόμη περισσότερα. Ποιός ξέρει;
Δεν πρέπει ακόμη να ξεχάσουμε ότι οι νέοι μας, αλλά και οι παλαιότεροι, γνώρισαν τους δικούς τους, όπως ήταν πριν από πολλά χρόνια.

χωρίς κλυδωνισμούς χωρίς νοσταλγίες για τα όμορφα που πέρασαν χωρίς τον κίνδυνο της προσκόλλησης στις διακοπές.
Ας σταθούμε όρθιοι, αποφασιστικά κι ας νοιώσουμε τη μεγάλη σημασία που έχει μια καινούργια αρχή. Η αρχή στο σχολείο, στη δουλειά, στο σπίτι, στο εργαστήρι, στον κάθε χώρο δουλειάς, στη ζωή γενικότερα και στον κόσμο σήμερα.
Για πολλούς οι διακοπές είναι ευκαιρία για καινούργιες εμπειρίες, ενώ για άλλους ευκαιρία για γνωριμία με τόπους και ανθρώπους. Για άλλους ευκαιρία για περιπέτειες και περιπλανήσεις. Για τους λίγους οι διακοπές είναι στρόφι προς τη φύση. Όπως και νάναι το φθινόπωρο είναι εδώ. Ας αφεθούμε ελεύθεροι στη μαγεία του. Ο σπόρος που κρύβεται, τα πουλιά που θα φύγουν, τα φύλλα που θα πέσουν, το άνοιγμα της γης, ο μόχθος του σπορέα, η ευλογημένη βροχή, όλα αυτά σηματοδοτούν την ψυχή μας. Όλα αυτά είναι το φθινόπωρο, όλα αυτά είναι η ίδια η ζωή.
Ας προσαρμοστούμε έτσι όπως μας παρουσιάζεται με όποιες ανατροπές στη φύση ή την ψυχή μας. Ο χρόνος και οι εποχές είναι ένα όπλο στα χέρια μας, ας το χρησιμοποιήσουμε όσο γίνεται καλλίτερα.

Ο παλιός

Είδαν τ' αδέρφια τους, τους γονείς τους, τους παππούδες τους «παιδάκια». Η προβολή των φωτογραφιών ζωντάνεψε τη μνήμη των παλαιωτέρων. Όλα λοιπόν ήταν σπουδαία. Δεν μπορούμε να ξέρουμε τί θα ακολουθήσει.
Ένα είναι γνωστό: Οι «άγνωστοι» νέοι και νέες της Μανωλιάσσας έγιναν πολύ γνωστοί, έγιναν φίλοι, δασκέδασαν μαζί. Μπράβο τους!
Τί άλλο μπορούσε περισσότερο να επιτευχθεί. Μπράβο σε όλους!

Ελευθ. Κολιός

ΑΔΙΚΟΣ ΧΑΜΟΣ

(Λίγα λόγια για τον αδικαχάμενο γιό, σύζυγο, πατέρα, αδερφό, συγγενή, χωριανό, γείτονα, φίλο, Παύλο Π. Παναγιώτου).

Ήταν 25 χρόνων, όταν το 1969 αποφάσισε να ακολουθήσει το δρόμο που ειχαν ανοίξει τ' αδέρφια του. Να πάει στη Γερμανία.

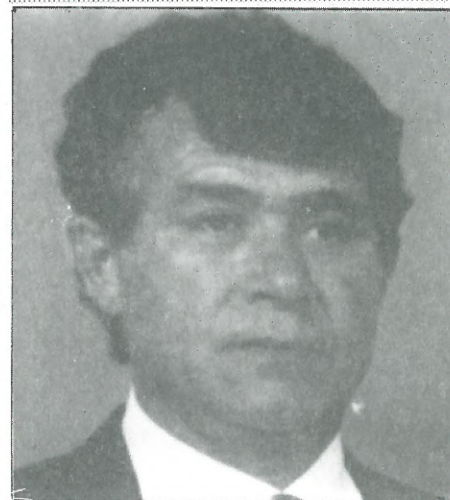
Εκεί βρήκε δουλειά. Στόχος του. Μια καλύτερη τύχη.

Στη Γερμανία βρήκε την αγαπημένη του Ισμήνη και η χαρά του και η ευτυχία του ήταν η οικογένειά του, η Ισμήνη, ο Παναγιώτης και η Αντζελα. Τίποτε δεν του έλειπε.

Για 22 χρόνια περίπου εργαζόταν στη BOSCH της Νυρεμβέργης. Για 22 χρόνια αθόρυβα, αγαπημένα με όλους έκανε την δουλειά του. Ήρθε και η 28 Ιουνίου 1993.

Αύριο θα γιόρταζε. Λιγότερο από 3 ώρες δουλειά για σήμερα και θα τελείωνε. Κανα δύο εβδομάδες ακόμη και θα παίρνε την άδειά του, όπως κάθε χρόνο, να κατέβει στην Ελλάδα. Τον περιμεναν οι δικόι του, αλλά και οι δουλειές του. Κι είχε τόσες πολλές να κάνει. 28 Ιουνίου. Βάρδια απαγευσμένη.

Το αγαρό μηχανήμα του επέτρεψε να κάνει το διαλείμμα του, όπως όλοι οι άλλοι συνεργάτες του.

Όταν όμως ο άτυχος Παύλος θέλησε να συνεχίσει τη δουλειά του, το τερας της Bosch δεν τον άφησε για πολλή ώρα. Αξάφνα «ξέρασε» απάνω του χωρίς σικτα, χωρίς λήψη κομμά. Του έκωψε το δικαίωμα να χαρεί την άδειά του, να ξαναδεί την οικογένειά του, να συνεχίσει τη ζωή του. Του πέταξε με μίσος τα ζεματιστά λάδια και τον έστειλε αναισθητο στο νοσοκομείο.

Εκεί ο Παύλος έδωσε σκληρή μάχη για αρκετές ημέρες. Πάλεψε με το χαρό, αλλά δεν άντεξε.

Στις 17 Ιουλίου η Νυρεμβέργη συνταραχτηκε. Η Μανωλιάσσα έμεινε άφωνη. Ο Παύλος ο Παναγιώτου χάθηκε.

Η καταραμένη μηχανή της Bosch του στέρησε το δικαίωμα να φύγει ζωντανός από τη Γερμανία. Δε θέλησε να τον αφήσει να ξαναδεί τους δικούς του, τη γυναίκα του, τα παιδιά του, τ' αδέρφια του. Του απαγόρευσε να ξαναμιλήσει με τους φίλους τους, να βρει τους χωριανούς του. Ούτε εκείνοι μπόρεσαν να τον ξαναδούν.

Το παιδί με το χαμόγελο στα χείλη, με την καλοσύνη στην καρδιά, ο αγαπητός γιός και αδερφός, ο στοργικός σύζυγος και πατέρας, ο συμπαθής συγγενικός, ο καλός φίλος έφτασε στις 23 Ιουλίου στο χωριό του βαρύς, άφωνος, ακίνητος, άπνους χωρίς να μπορεί να δει, ν' ακούσει, να μιλήσει στη χαροκαμένη μάνα του, στην τραγική φιγούρα του πατέρα του που τον περιμεναν. Μα ούτε κι αυτοί μπόρεσαν να τον δουν, να του μιλήσουν, να τον ακούσουν, να του χαιδέψουν έστω για λίγο το κεφάλι του.

Αδίκη μοίρα. Δεν έχει το δικαίωμα να χαρεί τα δημιουργήματά του. Έσβησαν τα όνειρά του. Έφυγε για πάντα.

Αξέχαστε Παύλο.

Όλοι κλάψαμε για το χαμό σου. Κανένας δεν μπορεί και δεν θέλει να πιστέψει ότι μας έφυγες. Η ψυχή σου είναι πάντα μαζί μας. Όλοι σε περιμένουμε. Ξέρουμε ότι δε θα μωρέσεις να φανείς. Κοιμήσου ήρεμα.

Η οικογένειά σου θα συνεχίσει το δρόμο της ζωής έχοντας πάντα σαν παράδειγμα το δικό σου χαρακτήρα. Δε θα σε ξεχάσουν ποτέ. Αιώνια σου η μνήμη.

Ελευθ. Κολιός

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΙΜΑΤΟΣ

Ο Αύγουστος αν και είναι ο πιο ξηρός μήνας του χρόνου για την Αδελφότητα υπήρξε αποδοτικός.

Εκτός των εκδηλώσεων που πραγματοποιήθηκαν στο χωριό εξ ίσου σημαντικό υπήρξε η δημιουργία Τράπεζας Αίματος.

συνέχεια στη σελ. 4

ΤΟ ΜΟΝΟ ΣΙΓΟΥΡΟ ΓΙΑ ΤΟ ΑΥΡΙΟ ΕΙΝΑΙ ΟΤΙ ΘΑ ΕΡΘΕΙ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

ΟΙ ΜΑΧΕΣ

ΤΗΣ ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΑΣ

Απ' αυτό το φύλλο αρχίζει η δημοσίευση ιστορικού υλικού από τη Μανωλιάσσα.

Γραπτά, μέσα από αρχεία, βιβλιοθήκες, μουσεία και άλλες δημόσιες υπηρεσίες για το ρόλο που έπαιξε η Μανωλιάσσα γεωγραφικά και μορφολογικά στην απελευθέρωση των Ιωαννίνων.

Γραπτά για τις απλές δοκιμασίες μέχρι τις σκληρές μάχες, το θάνατο, τη δράση, τα τραγούδια, τα γράμματα.

Καιρός είναι να δώσουμε στη Μανωλιάσσα τη θέση που της αξίζει, τη θέση που της δώσανε οι στρατιώτες που πολέμησαν στα κακοτράχαλα βουνά της και γίνανε ημίθεοι, τη θέση που της έδωσε η ίδια η Ιστορία.

Καιρός να φωτίσουμε την ιστορική μας μνήμη και παράδοση.

Οι επιχειρήσεις του Ελληνικού Στρατού στην Ήπειρο που άρχισαν τον Οκτώβριο του 1912

είχαν ως αντικειμενικό σκοπό την απελευθέρωση των Ιωαννίνων που συντελέστηκε στις 21 Φεβρουαρίου.

Η Μανωλιάσσα ανήκει στη φυσική αμυντική οροσειρά που προστατεύει τα Γιάννινα. Και σαν τέτοια έχει υποστεί κατά καιρούς τις συνέπειες του πολέμου. Η Μανωλιάσσα πρωτοστάτησε* στην απελευθέρωση της περιοχής των Γιαννίνων. Στα 1912-13 για μισό χρόνο περίπου έγινε το επίκεντρο του απελευθερωτικού αγώνα της ενιαίας Ηπείρου, με τα Τούρκικα ασκέρια από τη μια και τους φτερωτούς τσολιάδες από την άλλη να μάχονται στήθος με στήθος. Από τα υψώματα της Μανωλιάσσας άνοιξε ο δρόμος του Στρατού μας για τα Γιάννινα. Κι ο ανώνυμος στρατιώτης έγραφε και τραγουδούσε: Στα Πεστά στη Μανωλιάσσα που δεν πήραμε ανάσα...

ΣΤΟΝ ΠΡΟΦΗΤΗ ΗΛΙΑ

Μετά τη μάχη των Πεστών ο Τουρκικός στρατός απεσύρθη και κατέλαβε το Μπιζάνι και τη Μανωλιάσσα. Η Μανωλιάσσα ευρίσκεται αριστερά του δημοσίου δρόμου των Ιωαννίνων. Το έδαφός της είναι ανώμαλο, πετρώδες, δυσκολοπέραστο, οι Τούρκοι με μικρές δυνάμεις δεν μπορούσαν να παραμείνουν αρκετό χρόνο αμυνόμενοι, διότι ο Ελληνικός στρατός με δυσκολία και μεγάλες απώλειες ήταν δυνατόν να φθάσει στα υψώματα του οχυρού αυτού μέρους.

Ότι δεν επέτυχε η στρατιωτική τακτική το επέτυχε η ελληνική παλληκαριά, ο φλογερός πόθος των Κρητικών ν' αντικρύσουν τα Γιάννινα. Την 30 Νοεμβρίου τα Κρητικά ανταρτικά σώματα, τα οποία κατείχαν πριν τη μάχη των Πεστών τα υψώματα του Μαλιχόβου, μετεκινήθησαν προς την Μανωλιάσσα με την απόφαση να την καταλάβουν.

Αρχηγός των περισσότερων ανταρτικών σωμάτων ήταν ο Κωνσταντίνος Μάνος, ο οποίος και διέταξε γενική έφοδο μόλις επλησίασαν τη νύκτα στις θέσεις του εχθρού. Οι αντάρτες με τους Κρήτες αρχηγούς τους επέπεσαν σαν λυσσασμένα λιοντάρια, ο εχθρός με τους πρώτους πυροβολισμούς εξέρχεται των σκηνών, φεύγουν τρομαγμένοι εγκαταλείποντας όπλα, σκηνές, φυσίγγια, τρόφιμα, πληγωμένους, τρέχουν στους ατελεύτητους λόφους της Μανωλιάσσας για να σωθούν. Ο αιφνιδιασμός των Κρητών διεσκόρπισε τα πρώτα τμήματα του εχθρού. Από την πρώτη στιγμή δώθηκε εκεί πάνω το σύνθημα του άγριου πολέμου μέσα στο τρομερό σκοτάδι της 30ης Νοεμβρίου τα τρομαγμένα ασκέρια του Εσάτ εφρικήσαν στο βύθισμα εντός των σαρκών των του γυαλιστερού γιαταγανιού των Κρητικών παλληκαριών. Σκηνές και τρόφιμα, τα πάντα στη διάθεση του Μάνου και των ανδρών του.

Το κέντρο του Τουρκικού στρατού το οποίο βρισκόταν στο Άγιο Νικόλαο, ειδοποιήθη αμέσως περί της επιθέσεως των ανταρτών. Για την ενίσχυση του εχθρού απεστάλησαν ισχυρές δυνάμεις, οι οποίες διετάχθησαν με πάσα θυσία να κρημνίσουν τους αντάρτες από την Μανωλιάσσα και να τους διασκορπίσουν στην κατωφέρεια του Κοπανιού.

Εν τω μεταξύ όμως και οι Κρήτες εξήτησαν ενισχύσεις. Για βοήθεια έσπευσε το ανεξάρτητο σύνταγμα των Κρητών υπό τον κ. Συνανιώτη, το οποίο παρετάχθη στα πρώτα υψώματα της Μανωλιάσσας.

Μόλις ξημέρωσε η πρώτη Δεκεμβρίου, καθ' όλο το μέτωπο της Μανωλιάσσας ακούσθηκαν

πυροβολισμοί συνεχείς, οι Τούρκοι προσπάθησαν να διασκορπίσουν τις δυνάμεις μας με συνεχείς απειλητικές εφόδους.

Προτού ακόμη ο ήλιος σκορπίσει τις ακτίνες του στα Ηπειρωτικά βουνά, το Μπιζάνι έδειξε τα πρώτα σημεία της οργής του. Ομοβροντίαι πυροβολισμοί συνεκλόνισαν τα βουνά και τάρσαν τους στρατιώτες. Καθόλες τις διευθύνσεις το καυτερό σίδερο διεσκορπίσθη σαν προάγγελος καταστροφής, θανάτου, ειδοποίηση ότι εκεί στο Μπιζάνι θρονιάζεται ο θάνατος, έτοιμος να νεκρώσει την λεβεντιά της Ελλάδας που εξεχύθη θριαμβευτικά στους πέτρινους λόφους της Μανωλιάσσας. Τα πυροβολεία του Αγίου Νικολάου έστειλαν κι αυτά μερικές οβίδες και ανέκοψαν την προέλαση των Κρητών.

Οι Τούρκοι ενθαρρυνθέντες από το πυροβολικό τους επεχείρησαν νέα έφοδο ορμητική, λυσσαλέα με κλειστά μάτια κάνουν το γιουρούσι και μένουν εκεί ακίνητοι, αιμόφυρτοι αποσύρονται τρομαγμένοι πίσω από τα φυσικά οχυρώματα της γραμμής τους. Οι ενισχύσεις καταφθάνουν διαρκώς. Μαύρες φάλαγγες με κόκκινα και άσπρα φεσάκια προχωρούν προς την Μανωλιάσσα. Σαλπίζουν διαρκώς και φωνάζουν του προφήτου τόνομα. Μόλις έφθασαν στις προφυλακές, αναπαύθηκαν λίγο, και αμέσως άρχισαν τους σφοδρούς πυροβολισμούς, τις φωνές και τα σαλπίσματα, οι αξιωματικοί προσπάθησαν να τους παρασύρουν στο θάνατο με μύρια μέσα, βλαστήμιες, παρακλήσεις, μαστιγώσεις, τουφεκιμούς, εφόδους αυτών των ιδίων με την σημαία του Προφήτου στα χέρια.

Το ανεξάρτητο σύνταγμα των Κρητών αγωνίζεται με ενθουσιασμό αγάνταστο. Οι Τούρκοι το ενοχλούν απ' όλα τα σημεία, φονεύονται πλείστοι στρατιώτες και αξιωματικοί, οι καυμένοι οι φαντάροι μόνο όπλο το μάνλιχερ έχουν, ενώ οι Τούρκοι υποστηρίζονται από τα πεδινά και ορεινά πυροβόλα του Αγίου Νικολάου, τα πολυβόλα τους διαρκώς θερίζουν αμούστακα παιδιά της Κρήτης.

Το Ελληνικό πεδινό πυροβολικό ήταν αδύνατον να ενεργήσει. Δεν υπήρχαν δρόμοι κατάλληλοι για να φθάσει εκεί πάνω στους γκρεμούς και τις απειλητικές ανωμαλίες του εδάφους. Το δεύτερο πυροβολικό σύνταγμα έμεινε ολόκληρο στην πεδιάδα του Εμίν Αγά ακίνδυνον, αχρησιμοποίητο. Επίσης κάτω στο Κοπάνι ήταν το ορεινό πυροβολικό, αλλά και αυτό δεν ήταν δυνατό να χρησιμοποιηθεί, διότι τα κανόνια του είναι σύστημα Κρούπ και προδίδουν δια του καπνού τις θέσεις μας. Μάχεται ο στρατός μας με το θαυματουργό μάνλιχερ και μάχεται σαν θηρίο.

Οι Τούρκοι διαρκώς ενισχύονται και φαίνεται ότι έχουν απόφαση να καταλάβουν την Μανωλιάσσα. Κάτω στον ερειπωμένο μύλο του Κοπανιού αναμένει το δεύτερο τάγμα του 7ου πεζικού συντάγματος, το οποίο αποτελεί μέρος του 3ου πεζικού συντάγματος Γιαννακίτσα. Ο Μέραρχος Καλλάρης διέταξε όπως το 2ο τάγμα του 7ου συντάγματος να ανέλθει στα υψώματα της Μανωλιάσσας και να ενισχύσει το ανεξάρτητο των Κρητών. Πρώτος αναχωρεί ο 5ος λόχος υπό τον λοχαγό Κώστα Μπαρτζώκα, τους ανθυπολοχαγούς Θεόδωρο Βαχάρογλου και Π. Αλεξόπουλο και το επιλοχία Παπαδόπουλο. Ο ήλιος την ημέρα εκείνη της πρώτης Δεκεμβρίου φλογίζει, αναγκάζει τους στρατιώτες να πετάξουν γυλιούς και άρτους, με δυσκολία ανέρχονται προς την Μανωλιάσσα, τα πόδια τρέμουν και ο ιδρώτας χύνεται ποτάμι. Έπειτα από δύο ώρες μαρτυρική πορεία ο λόχος έφθασε στα πρώτα υψώματα της αιματοβαμμένης Μανωλιάσσας. Πάνω στην πλαγιά είναι εγκαταλελειμένοι περί τους πεντακόσιους γυλιό του Κρητικού συντάγματος. Μένουν εκεί και περιμένουν το σύντροφο στρατιώτη. Ποιός ξέρει όμως πόσοι θα μείνουν χωρίς αυτόν. Λόχοι του Κρητικού συντάγματος δια να φθάσουν ταχύτερα στην γραμμή της μάχης τους εγκατέλειψαν εκεί, με το σκοπό να επιστρέψουν τη νύχτα ή μετά τη μάχη να τους παραλάβουν.

Η μάχη όμως εξακολουθεί άγρια, αιματηρά. Το αρμονικό κράκ-κράκ ακούεται σε όλη τη γραμμή, τα τουρκικά πυροβόλα διαρκώς δεκατίζουν τις γραμμές μας. Οι φαντάροι όμως προχωρούν, αμύνονται, δεκατίζουν, διασκορπίζουν, αναμένουν ενισχύσεις, έτοιμοι και πάλι να επιπέσουν ακράτητοι, φρενιασμένοι.

Ο λόχος μας προχωρεί προς το άκρο δεξιό του αριστερού, όπου διεξάγεται πεισματώδης αγώνας για την κατάληψη του Προφήτη Ηλία. Εκεί οι Τούρκοι έχουν συγκεντρώσει τις περισσότερες δυνάμεις τους και αγωνίζονται με λύσα. Εκεί τα κανόνια τους διευθύνουν τα κομμάτια του σιδήρου, τα οποία διαμελίζουν τα παλληκάρια μας. Προηγείται η πρώτη διμοιρία του 5ου λόχου υπό το μόνιμο ανθυπολοχαγό Βαχάρογλου και έπειτα η δεύτερη υπό τον έφεδρο ανθυπολοχαγό Π. Αλεξόπουλο. Οι δύο άλλες διμοιρίες ακολουθούν ως εφεδρικές με τον λοχαγό Μπαρτζώκα. Οι στρατιώτες μας προχωρούν απροφύλακτοι. Η σφαίρα με το γλυκόηχο φίτ-φίτ δεν μας τρομάζει. Τη μουσική αυτή την ακούσαμε στο Σαραντάπορο και στα Γιαντιά και μας εμέθυσε, οι γνώριμοι κρότοι των πυροβόλων δεν μας φοβίζουν.

— Κοπέλλια, κοπέλλια από δω, φωνάζουν οι Κρήτες του ανεξαρτήτου, ενθουσιασμένοι γιατί ήρθαν βοήθειες. Οι άνδρες της πρώτης και δεύτερης διμοιρίας σκύβουν και καταλαμβάνουν θέσεις. Πέντε πυροβόλα μας ρίχνουν μονομιάς και άλλα τόσα πολυβόλα σπέρνουν τον τόπο με τις γλυκύνες σφαίρες τους.

— Κορμιά, μωρέ, που είναι κορμιά τούρκικα; λέει κάποιος στρατιώτης και σέρνεται προς τα μπρος. Την ώρα εκείνη μια οβίδα του έκανε σάμαλο το κεφάλι.

Ο Βαχάρογλου με το ρεβόλβερ στο χέρι προχωρεί αδιάκοπα, όρθιος, γιγάντειος, φρενιασμένος, φωνάζει τούρκικα να πλησιάσουν οι Αλβανοί, να μετρηθεί το μπόι τους με τους κοντούς φαντάρους του. Οι Αλβανοί δέχονται την πρόταση και πλησιάζουν. Πενήντα βήματα μας χωρίζουν. Πυροβολούν με λύσα αυτοί, σαλπίζουν «παύσατε πύρ» για να πτοήσουν, μα και οι στρατιώτες του Βαχάρογλου δείχνουν όλη την τέχνη και την παλληκαριά τους. Βόλι και κορμιά, κορμιά και λόγχη. Βροχή οβίδες και σφαίρες.

Μεθυσμένοι οι δύο στρατοί αλληλοσφάζονται, νομίζει κανείς ότι την ημέρα αυτή θα τελειώσει το πόν και οι άνθρωποι αγωνίζονται να πέσουν μια ώρα γρηγορότερα.

Τα Γιάννινα είναι μπροστά σας και προσμένουν. Βλέπω τον καπνό των ελληνικών σπιτιών που πάει σαν κουρασμένος προς τον ουρανό, τη λίμνη ατάραχη, νεκρωμένη, τους μινωάρδες που μοιάζουν σαν λόγχεις υψωμένες προς τον ουρανό. Γι' αυτούς το αίμα χύνεται αυλάκι, για τους σκλάβους πέφτουν τα κορμιά και σβύνουν ολόδροσες ζωούλες, μαννάδες μαυροντώνονται και κλαίνε ημερονύχτια. Τα Γιάννινα προσμένουν. Τι δεν μου θυμίζουν την ώρα αυτή που αγκαλιασμένος με το θάνατο δέρνουμε προς την γραμμή

των Τούρκων! Μια ζωή που πέρασε στα χρόνια της σκλαβιάς δροσισμένος απ' της κοπέλλας τον καυμό, τραγουδιόμενος απ' της Μερόπης τον πόνο. Και της είπα τότε φεύγοντας του Τούρκου το μαχαίρι:

— Θάρρω μια μέρα νικητής.

Και να τώρα χαροπαλέβω, αγοράζω ακριβά το εισιτήριο της νίκης. Μπροστά μας, κάτω στον κάμπο, κινούνται αμέτρητες εχθρικές φάλαγγες, κοντοζυγώνουν και φαίνονται οι αξιωματικοί πάνω στ' αλογά τους η κόκκινη μεταξόφουνη σημαία προηγείται, ο χότζας με το πράσινο πανί στο κεφάλι προστάζει αδιάκοπα το ασκέρι να τρέξει θαρρετά και άφοβα στο γιαούρικο στρατό. Και να τους έρχονται να μετρηθούν στήθος με στήθος. Τα βόλια μας τους κρατούν στη θέση τους. Το εκκλησάκι του Προφήτου Ηλία μένει ακόμα στην κατοχή τους. Προσπαθούν να διασπάσουν το άκρο δεξιό για να επιφέρουν σύγχυση στην γραμμή. Εκεί όμως είναι ο Βαχάρογλου, το ανήμερο λιοντάρι με τους θυρικούς φαντάρους του. Την επίθεση των Τούρκων υποστηρίζει και το πυροβολικό του Μπιζανιού και του Αγίου Νικολάου. Αυτό μας σασκατεύει περισσότερο. Δεν ξέρει κανείς πως να προφυλαχθεί. Και το τρομερότερο είναι ότι εκεί που χτυπούν οι οβίδες σπάζουν τα λιθάρια και σκοτώνουν στρατιώτες.

Αξέχαστη μέρα. Κορμιά μέσα στα κοιλώματα των λόφων μένουν χωρίς χέρια και κεφάλια, άλλοι μουγκρίζουν από τους πόνους, πνίγονται στο αίμα, σύρονται προς τα οπίσω να γλυτώσουν τουλάχιστον από τις πέτρες. Η μάχη εξακολουθεί με την αυτή σφοδρότητα και επιμονή. Οι Τούρκοι δεκατίζονται και όμως μένουν εκεί, διαρκώς ενισχύονται, ο Βαχάρογλου αναπνέει απ' την ενίσχυση των δύο άλλων διμοιριών οι οποίες κατέφθασαν με τον λοχαγό Μπαρτζώκα.

Στην άγρια αυτή πάλη τραυματίζονται περί τους ογδοήκοντα και φονεύονται περί τους είκοσι. Και είναι ακόμη μεσημέρι, έως το βράδυ ο θάνατος πολλούς θα συντροφεύσει στα σκοτεινά βασίλειά του. Σαν φάσματα περνούν από μπρος μας πρόσωπα αγαπημένα, γυναίκες με τα λαμπαδερά κορμιά, αρραβωνιαστικές και παιδιά ξανθόμαλλα, την ώρα εκείνη την ύστερη ο λογισμός τρέχει στο σπίτι, δίνει αδιάκοπα φιλιά, φιλιά ύστερης στιγμής και ξανάρχεται στη μάχη.

Το αδιάκοπο κράκ-κράκ, φίτ-φίτ, μεθάει, κι όποιος νοιώθει τον εαυτό του ικανό, αξιο, ατρόμητο, φωνάζει μέσα στην οβιδοβροχή και στο χαλάζι των σφαιρών: «όποιος πεθάνει σήμερα χίλιες φορές πεθαίνει». Σάβανό μας το μολύβι και κιβούρι της Μανωλιάσσας η πέτρα η κοκκινισμένη απ' το πολύ αίμα.

Κάθε στρατιώτης σφίγγει τα δόντια του, μαζεύει σ' αυτά όλη την δύναμή του και σέρνεται σαν οχιά προς τα μπρος. Σωρές κορμιά και χέρια περσίσια σκορπισμένα. Η άγρια μάχη κράτησε έως το βράδυ. Προτού ο ήλιος βασιλέψει ο 5ος λόχος με την ορμή και την ανδρεία του έφθασε στο εκκλησάκι του Προφήτου Ηλία κι εκεί ανεπαύθει. Των στρατιωτών ο λάρυγγας είχε ξεραθεί, νερό δεν υπάρχει πουθενά εκεί πάνω.

Έπειτα από τη μάχη αυτή και τον άγριο αγώνα αναγκάζονται μερικοί και πηγαίνουν στο Κοπάνι, τρεις ώρες δρόμο να πάρουν ένα παγούρι νερό! Ήρθε η νύχτα και ο θρήνος αντήχησε στη Μανωλιάσσα και στην κατηφορία της εκκλησίας. Οι λαβωμένοι, δικοί μας και Τούρκοι, νοιώθουν τον πόνο και φωνάζουν, τρέχουν προς τις φωνές αυτές φαναράκια των χειρουργείων, αναζητούν παντού κανένα κορμί αδύνατο, αιματοπλημμυρισμένο, αρχίζει το σπαρακτικό μάζεμα και οι τραγικές αναγνωρίσεις. Αδέρφια τρέχουν δεξιά, αριστερά, όπου φωνή και «αχ» και εξετάζουν, αγκαλιάζουν, παίρνουν τα λόγια τα στερνά του ήρωα.

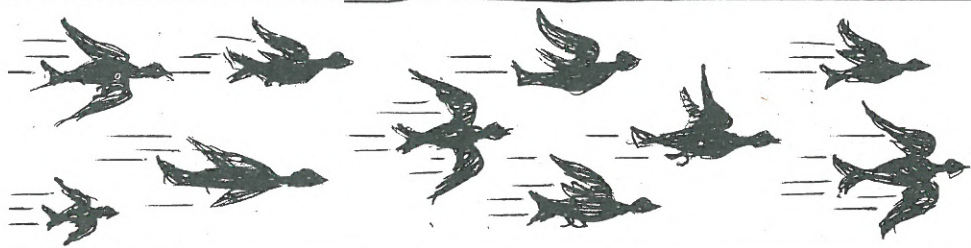
Η εκκλησία μέσα είναι χαλασμένη. Εικονίσματα και κανδήλια, Άγια Τράπεζα και Ευαγγέλιο κομμάτια, βρωμισμένα, σημάδια Ισλαμικής αγριότητας και φανατισμού. Το φεγγάρι χλωμό και αδύνατο, μόλις τριών ημερών, καθαρό σύμβολο του Μουσουλμανισμού, έχυνε αμυδρό φως προς το εκκλησάκι. Πίσω από το ιερό τρεις χωρικοί με τον δεκανέα τους γονατισμένοι παρακαλούσαν τον Προφήτη Ηλία να τους προστατεύση την άλλη μέρα στη μάχη.

Ο ένας απ' αυτούς το είδε όνειρο ότι και οι τρεις αρραβωνιάστηκαν.

Και δεν είχε άδικο. Την άλλη μέρα επήγαν θύματα των κανονιών.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Η ξενιτειά αυτή και τα καλά της

Εκτός από τη μάνα, τη γυναίκα, την κοπελιά, τα παιδιά, είναι και ο γέρο-πατέρας που περιμένει με την ίδια λαχτάρα, χωρίς να κλαίει φανερά, κλαίει όμως ο ψυχή του, ο λαός τραγουδά: «Έχει παιδί στην ξενιτειά κι απόψε πήρε γράμμα του γράφει πως αρρώστησε και πνίγηκε στο κλάμα»

Κι όταν ακόμη ο ξενιτεμένος εγκατασταθεί θα γράφει για να καθησυχάσει όλους αυτούς που αφήνει πίσω παρακάμπτοντας όλα τα προβλήματα του. Στην ξενιτειά έχει συντροφιά τη νοσταλγία, η γέφυρα που τον ενώνει με τους αγαπημένους του, το σπίτι, το χωριό.

Αρχίζει η βιοπάλη, τα βάσανα της ξενιτειάς, οι δυσκολίες, αναδουλειά, οι σκληρές συνθήκες δουλειάς που συχνά γονατίζουν τους νέους χύνουν ποτάμι ιδρώτα στις φάμπρικες και τα ορυχεία.

Νέες πίκρες τους περιμένουν αφού είναι ξένος ανάμεσα στους ξένους.

Γλυκοχαράζουν τα βουνά και οι όμορφες κοιμούνται, τα παλληκάρια τα καλά στα ξένα τιραγιούνται, τσου τρώει η λέρα το κορμί, και το κιμέρ' τη μέση

ανάθεμά σε ξενιτειά, και σέν' και τα καλά σου! Ο ποιητής Κρυστάλλης σε δύο στίχους μας λέει:

«Στα ξένα δεν ανθίζουνε την άνοιξη τα δέντρα μούδε δροσίζει το νερό και το ψωμί πικραίνει» Μα σαν παρακάμψει τα εμπόδια αρχίζει η νοσταλγία των δικών του, της μάνας, του πατέρα της αγαπημένης, των παιδιών του. Πάντα τους θυμάται τους στέλνει γράμματα, χρήματα. Αλλά και οι δικοί του που ζούν στο χωριό δεν τον ξεχνούν και ζουν με τη χαρά του γυρισμού τους.

Νοσταλγία του μικρού χωριού με το φτωχό σπίτι την αυλή, την κλιματαριά... νοιώθει σαν ορφανό και γράφει:

Να ήταν ο ουρανός χαρτί κι η θάλασσα μελάνι της ξενιτειάς τα βάσανα να γράψω δε με φτάνει

Τάξε μανούλα, τάξε με σ' όλα τα μοναστήρια τάξε κεριά στον Αη-Λιά, φλουριά στην Άγια Λαύρα

να με φυλάει τ' ορφανό εδώ στα μαύρα ξένα Η μάνα, η αδελφή η σύζυγος θα γράψουν:

Τα έρημα τα ξένα ν' ανάψουν να καούν παίρνουν τα παιδάκια μας και τα τυραννούν Σαράκι τρώει τα σωθικά τους και καταριούνται την ξενιτειά:

Αναθεμά σε ξενιτειά και σύ και τα καλά σου μας πήρες τα παιδάκια μας και τα κρατάς κοντά σου

Ο ποιητής Ι. Πολέμης πάλι μας το λέει σε στίχους:

Ξένος σε χώρα μακρινή χωρίς γνωστό κανένα ξένα τ' αστέρια τ' ουρανού και τα λουλούδια ξένα...

Ο νόστος φωλιάζει στην ψυχή και τρώει τα σωθικά του, ζει με τις αναμνήσεις του χωριού και ονειρεύεται το γυρισμό κοντά στη μητρική στοργή, στο χάδι του πατέρα, στην αγκαλιά της αγαπημένης στα γλυκά ματάκια των παιδιών του.

Η ξενιτειά για τον ξενιτεμένο είναι μια μεγάλη νύχτα που δεν έχει χαραυγή.

Όσο κι αν μετράει το χρόνο έχει σταματήσει δεν δείχνει την ώρα της επιστροφής του γυρισμού στους δικούς του.

Η κόρη π' αγαπάει και ποτέ δεν ξεχνάει περνάει με πίκρα τον πόνο της ξενιτειάς και τραγουδάει:

«Νάμουν πουλί να πέταγα, νάμουν χελιδόνι να ρχόμουν να σ' έβρισκα να μου διαβούν οι πόνοι»

Χρόνια και χρόνια περιμένουν οι σπιτικοί αντιλογιά από τον ταξιδευτή. Ένα εξαμήνο έκανε το γράμμα να πάει και νάρθει...

«Έχω πουλί στην ξενιτειά και δεν μπορώ να μάθω του τρώει η λέρα το κορμί κι η λέρα το κεφάλι»

Όλοι υπομένουν την ξενιτειά και περιμένουν τον καλό τους.

Ο χρόνος της υπομονής είναι μακρύς και η νέα δεν αντέχει παίρνει την πρωτοβουλία να κινηθεί γη και ουρανό για να τον βρεί. Μέσα της φωλιάζει ο φόβος μήπως τη λησμονήσει και τραγουδά.

Φεγγάρι μου λαμπρό, τριγύρω κυκλωμένο αυτού ψηλά που περπατείς και χαμηλά λογιάζεις μην είδες τον ασίκη μου, τον αγαπητικό μου σε τί ταβέρνες κάθεται και τί σουρπένια πίνει τίνος χεράκια τον κερνούν και τα δικά μου στέκουν

τίνος αχείλι τον φιλεί και το δικό μου σκάζει τίνος ματάκια τον τηρούν και τα δικά μου κλαίνουν

Σε πολλές περιπτώσεις η ξενιτειά ξελόγιασε τον ξενιτεμένο κι απαρνήθηκε την καλή του τον τόπο του, και τη μάνα του και τους απευθύνει επιστολή.

Όλοι τον ήλιο τον τηράν που πάει να βασιλέψει κι η μάνα πούχει τον καυμόν τις στράτες αγναντεύει.

Μαύρα μου χελιδόνια κι άσπρα μου πουλιά αυτού ψηλά που πάτε για χαμηλώσετε να κάνω ένα γράμμα και μια πικρή γραφή να στείλω στην καλή μου και στη μάνα μου να μη με καρτερούνε, μη με περιμένουνε τί μένα με μαγέψανε και με παντρέψανε μου δώσανε μια γυναίκα μάγισσας τσουπί ξέρει μάγια με τ' άστρα και με τη θάλασσα κι όντας κινάω για νάρθω χιόνια και βροχές κι όντας γυρίζω πίσω, ήλιος και ξαστεριά Παραγγέλνει στην παλιά του αγάπη να μην απαντήσει πια παρά να κοιτάζει να πατρευτεί Στο είπα και στο παρήγγειλα και μές στο γράμμα στο γραφά: Βασιλική, να πατρευτείς και μένα μη με καρτερείς

..... Η απαγοήτευση και το μαράζι θα κάνουν τη σύζυγο που περιμένει να γράψει:

Αναθεμά σε ξενιτειά, χίλια καλά κι αν έχεις ξενιτέψες τον άνδρα μου εδώ και δέκα χρόνια ακόμη δέκα καρτερώ και πέντε παντεχαίνω... Απεγνωσμένα, μάνα, αδερφή, αγαπητικά θα στείλουν μήνυμα:

Ξένε μ' σύμασ' τα ρούχα σου, σύμασε τα σκουτιά σου σε καρτερεί η μανούλα σου κι αυτή η αδερφή σου σε καρτερεί η αγάπη σου, τώρα και τόσα χρόνια

Ο ξενιτεμένος που δεν συγκινείται από τα καλά της ξενιτειάς όταν αποχτήσει κάποια οικονομική ευχέρεια θα επισκεφτεί το χωριό για να

αντέξει τον υπόλοιπο χρόνο στην ξενιτειά. Κι όταν πιά προκόψει θέλει να ξαναγυρίσει στο χωριό του, προτιμά να πεθάνει στον τόπο του. Συχνά η ξενιτειά ποτίζει τον ξενιτεμένο με φαρμάκι και δυστυχία, αρρώστιες, ατυχήματα σε εργοστάσια, θάνατοι προσφίλων προσώπων στο χωριό που δεν προφταίνουν να τους δούν ζωντανούς και τόσα άλλα.

Πόσοι και πόσοι ξενιτεμένοι μας έμειναν με το παράπονο γιατί δεν μπόρεσαν να παρευρεθούν στις τελευταίες στιγμές των δικών τους, να πάρουν την ευχή τους και να τους κλείσουν τα μάτια;

Πόσοι αντίκρυσαν τη γριά μάνα να καρτερεί σκυμμένη στο κατώφλι του σπιτιού τους;

Πόσοι γέροντες χάνονται στο χωριό με το παράπονο πικρό στα χείλη τους που δεν είδαν το γυρισμό των παιδιών τους;

Την ξενιτειά, την ορφανιά, την πίκρα, την αγάπη τα τέσσερα τα ζύγιασαν, βαρύτερα είν' τα ξένα

Ο ξένος εις την ξενιτιά πρέπει να βάνει μαύρα για να ταριάζ' κ' η φορεσιά με της καρδιάς τη λαύρα

Όσο κι αν πρόκοψαν κι αν ωφέλησαν την πατρίδα, άλλο τόσο η ξενιτειά στάθηκε μόνιμη πληγή, μια πηγή αστέρεωτου πόνου και δακρύων. Μια φοβερή τραγωδία που εκδηλώνεται σε μύριες πράξεις. Αμέτρητες πτυχές αυτής της τραγωδίας. Θα βρούμε στα ποινεμένα τραγούδια της ξενιτειάς που κατά κανόνα περικλείουν θλίψη και δάκρυα και ποτέ η σπάνια χαρά.

Σήμερα έχουμε αδέρφια, φίλους, συγγενείς, συγχωριανούς μας σε πολλά μέρη του κόσμου: Γερμανία, Σουηδία, Γαλλία, Βέλγιο, Αυστραλία, Αμερική.

Με την τίμια εργασία τους στα ξένα οι συμπατριώτες μας καλύτερεψαν τη ζωή τους. Πολλοί επέστρεψαν στο χωριό μας έχτισαν σπίτια εγκαταστάθηκαν στα Γιάννενα.

Ευλογία ή κατάρα η ξενιτειά;

ΣΤΗ ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΑ

Με του Απρίλη τη χαρά της πασχαλιάς τα χάρδια και της καμπάνας τη φωνή τ' αποσπερνού τη γλύκα.

Πήρα το δρόμο το στενό, σαν φίδι μονοπάτι, το στολισμένο με λογής πέτρες και άγρια άνθη,

για να βγω στην ψηλοκορφή του Αη Λιά το λόφο, στα χώματα που άγιασε το αίμα των ηρώων.

Το δοξασμένο σου όνομα, θέλω για να υμνήσω αυτό που μένει αθάνατο σημάδι χρυσωμένο

Η Μούσα το παρέλαβε και το 'κανε παιάνα για να θυμίζει στους λαούς της λευτεριάς τη δόξα

Στη θύμησή μου έρχονται τα παιδικά μου χρόνια, που σαν αγρίμι πήδαγα, σαν σταυραετός πετούσα,

ξέγνοιαστος έξω απ' το κλουβί της πλάνας κοινωνίας και είχα βάλει σαν σκοπό να παραβγώ τ' αηδόνια.

Τί κι αν το κόσμο γύρισα σαν άλλος Οδυσσεάς σειρήνες δε με μάγεψαν ουτ' οι λωτοί μ' αγγίζαν.

Τις χάρες σου και ομορφιές πάντα παραλληλίζω με κάθε χώρας μακρινής της φύσεως τα κάλη.

Δεν σε ξεχνώ, μα σε πονώ κι ας είσαι όπως κι αν είσαι, εσύ είσαι η λατρεία μου το πιο κρυφό καμάρι.

Να στέκεσαι αγέροχο, πάντα να μαγνιτίζεις, να θέλγεις και να προκαλείς το θαυμασμό, την τέρψη.

Με τα δεσμά σου να κρατάς αιώνιας θύμησης σου τα σκορπισμένα σου παιδιά σ' Ανατολή και Δύση.

«Ο απόδημος»

Ανάρια - ανάρια με «τ'αχνάρια»

Σκώθκα απ' τα θαμπά πήρα τσάκνα να βράσου ψιά καφέ και να στιγνώξου τα σκτιά.

Τί κάθουμι είπα: «του κατσιό δε σ'δίν ψουμί». Πήρα του μπλάρ του φόρτωσα παζαρόξλα και προυνό - προυνού για του μπαρκμάδ.

Τάδωκα όλα, πήρα τρία χειμωνικά κι βασιλ' μα 'λιού γύρσα στ' μισοράχη.

Νύχτουςι, τα ζωντανά ανάρμεγα, πρέπ' να φύγου θα μι χουιάξ ου πατέρας ιμ.

Εν' αυτού κι έφτακα στου μακριλάγκαθο.

Του γάλα φουρτουμέν ζ' μπλάτ και του μπαγράτο μι του γάλα απ' το' γίδις στου χέρ κι πάλι πίσου.

Ντίπ τσαντίλα δεν ήγλιπα που πάτγα εκεί στ' το' γρόμπις πατάγουσα, πως δεν τσάκ' σα του πουδάρ.

Έπιακι θεομηνία κι έκανι κατ' μπουμπουν' σταργίς κι γώ να μι μονάξια, ποιός να μι βοηθήσ. Θέλει ου Θιός κι γύρσα, αλιά θάχα μείν ικέι για το μουλόκμα.

ΛΙΑΝΟΤΡΑΓΟΥΔΑ (παινέματα της αγαπητικής)

Απ' όλα τ' άστρα τ' ουρανού ένα είναι που σου μοιάζει ένα που βγαίνει το πρωί όταν γλυκοχαράζει.

Κυπαρισσάκι μου ψηλό, ποιά βρύσει σε ποτίζει,

που στέκεις πάντα δροσερό κι ανθείς και λουλουδίζεις;

Μα συ σαι μια βασίλισσα, π' όλο το κόσμο ορίζεις σα θέλεις παίρνεις τη ζωή, σα θέλεις τη χαρίζεις.

Όταν σ' εγέννα η μάνα σου ο ήλιος εκατέβη και σου δώκε την ομορφιά και πάλι μετανέβη.

Σαν τι το θέλει η μάνα σου τη νύχτα το λιχνάρι

οπόχει μέσ' το σπίτι της τ' Αυγούστου το φεγγάρι

(απόσπ. από Ν.Γ. Πολίτη)

ΠΡΟΠΥΡΓΙΑ

Ραχούλες μου περίφανες πλεξούδες νέας κόρης που στέκεστε αγέρωχες σαν κάστρα αντρειωμένα

Δεν προτιμάτε τα δεντρά ούτε τους άγριους θάμνους Στην αγκαλιά σας δε μπορεί αγρίμι να φωλιάσει

Οι μπόρες σας χαϊδεύουν και σας στολίζουν χιόνια Πόσες φορές εγίνατε σκέψεις και όνειρα μου:

Εσάς ζηλεύει η Ολύτσια γιατί είστε δοξασμένες αφού στις ράχες σας έγυραν της λευτεριάς τα τέκνα.

«Ο απόδημος»

ΛΑΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΚΑΙ ΦΡΑΣΕΙΣ

Όποιος χρωστάει πληρώνει, και όποιος κερνάει τα χάνει.

Μεγάλη μπουκιά να τρως, μικρή κουβέντα να λές.

Άσκεφτος ο νους, διπλός ο κόπος

Όλα τα στραβά η νύφη τ'α κάνει.

Από την πίττα που δεν τρως, τί σε νοιάζει κι αν καεί.

Θα το βρει η στραβή το αρνί της.

Όποιος κατουράει στη θάλασσα, θα το βρεί στο αλάτι.

Όσοι είναι έξω από το χορό, πολλά τραγούδια ξέρουν.

Τράπεζα αίματος συνέχεια

Η δημιουργία τράπεζας αίματος ήταν ένα μόνιμο πρόβλημα της Αδελφότητας που βασάνιζε κατά καιρούς τα Δ.Σ.

Στην Αθήνα στάθηκε αδύναμη η δημιουργία Τρ. αίμ. λόγω του μεγάλου αριθμού αιμοδοτών που απαιτούσαν τα νοσοκομεία και της μικρής σε αριθμό προσέλευσης των μελών.

Το μήνα Αύγουστο με τη συμπαράσταση του Μάκη Παπαδόπουλου* καταφέραμε να δώσουμε λύση σ' αυτό το πρόβλημα.

Δημιουργήσαμε δική μας Τράπεζα αίματος, βάλαμε τα θεμέλια. Μέχρι σήμερα 10 Σεπτεμβρη έδωσαν αίμα 15 δεκαπέντε Μανωλιασσίτες.

Η προσέλευση υπήρξε σχεδόν διπλάσια αλλά κάποια μικροπροβληματάκια δεν άφησαν να γίνουν και οι υπόλοιποι αιμοδότες. Πολλοί Μανωλιασσίτες εξέφρασαν την επιθυμία να γίνουν αιμοδότες. Λόγοι όμως εργασίας ή προηγούμενης κοντινής αιμοδοσίας στάθηκαν εμπόδιο στη διάθεσή τους.

Έχουμε χρέος όλοι οι Μανωλιασσίτες και όλες οι Μανωλιασσίτισες να γίνουν αιμοδότες - αιμοδότριες, δεν πρέπει να μείνει κανείς έξω από αυτό το προσκλητήριο, γιατί πράγματι περί προσκλητηρίου πρόκειται.

Μέχρι σήμερα έδωσαν αίμα: η Βαρβάρα Ε. Τζίμα, ο Γιώργος & Πάνος Β. Μπέλλος, ο Δημήτρης κ. Μιχαήλ Θεολ. Μπέλλος, ο Θανάσης Ηλ. Γούσης, ο Βασίλειος και Γρηγόριος Αρ. Γιωτάκης, ο Βασίλειος Ε. Γιώτης, ο Γεώργιος Β. Τζίμας, ο Αλέκος Ζ. Χρόνης ο Κων/νος Αντ. Γιωτάκης, ο Παναγιώτης Γ. Νάκος, ο Γεώργιος Ευαγγ. Νάκος και ο Κων/νος Βασ. Ίσκος.

Όσοι μένουν στα Γιάννινα μπορούν να πάνε στο νοσοκομείο Γ. Χατζηκώστα (το παλιό νοσοκ) να δώσουν αίμα για την τράπεζα αίματος της Αδελφότητας Μανωλιασσιτών.

Όσοι μένουμε στην Αθήνα θα ανακοινωθεί σε όλους ημέρα αιμοδοσίας. Από του χρόνου θα προσπαθήσουμε να έρθει συνεργείο Αιμοδοσίας στο χωριό αμέσως μετά το πανηγύρι. Καλό είναι ν' αναφέρουμε λίγα λόγια για το αίμα, την αιμοδοσία και την Τράπεζα Αίματος. Αίμα είναι ένας ιστός σε ρευστή κατάσταση. Ο ρόλος του είναι να μεταφέρει οξυγόνο με τα ερυθρά αιμοσφαίρια. Τα λευκά

αιμοσφαίρια αναλαμβάνουν την άμυνα του οργανισμού ενάντια στα μικρόβια.

Επίσης μεταφέρει θρεπτικές ουσίες, ορμόνες βιταμίνες και διακινεί τα προϊόντα του ενός οργάνου προς κάποιο άλλο και είναι ο αγωγός για την αποβολή από τα νεφρά των άχρηστων ή και βλαβερών στοιχείων.

Αιμοδοσία είναι η προσφορά αίματος.

Η ποσότητα αίματος που δίνει κάθε φορά ένας αιμοδότης είναι 350 γραμμάρια. Είναι το ένα εικοστό της ποσότητας που διαθέτει κάθε άνθρωπος.

Ο χρόνος που χρειάζεται ο οργανισμός τον ανθρώπου για ν' αναπαράγει το αίμα που δίνει είναι δέκα λεπτά. Η αιμοδοσία είναι ανώδυνη.

Δεν χρειάζεται παρά να είστε υγιείς και να έχετε ηλικία από 18 έως 62 χρόνων.

Επιβάλλεται και για λόγους υγείας να δίνουμε αίμα.

Οι μεν άνδρες μπορούν να δίνουν αίμα 4 φορές το χρόνο (μία φορά κάθε τρίμηνο, οι δε γυναίκες 3 φορές το χρόνο).

Η αιμοδοσία είναι το υψηλό έργο ανθρωπίνης αλληλεγγύης. Λίγο από το αίμα μας μπορεί να σώσει μια ανθρώπινη ζωή.

Τράπεζα αίματος σημαίνει αποθήκη, σημαίνει ότι: Έχουμε αίμα για κάθε ανάγκη. Όλοι μας γνωρίζουμε πολύ καλά τα νοσοκομεία απαιτούν προκαταβολικά αίμα και μετά κάνουν και την πιο απλή επέμβαση.

Σε περίπτωση που κάποιοι Μανωλιασσίτες χρειαστεί αίμα μπορούμε με ένα τηλεφώνημα να επιτρέψουμε στο νοσοκομείο Γ. Χατζηκώστα να χορηγήσει αίμα σ' οποιοδήποτε νοσοκομείο βρίσκεται αυτός που έχει ανάγκη αίματος.

Όλοι μας αντιλαμβανόμαστε το πόσο αναγκαίο είναι να υπάρχει η Τράπεζα αίματος.

Η λειτουργία της όμως εξαρτάται από όλους τους Μανωλιασσίτες και όχι μόνο από τους δέκα πέντε που έδωσαν μέχρι σήμερα.

Είναι χρέος ιερό και καθήκον όλων μας να συμβάλουμε σ' αυτή την προσπάθεια, να μεγαλώσουμε την Τράπεζα για να λειτουργήσει χωρίς προβλήματα.

* Ο Μάκης Παπαδόπουλος είναι γαμπρός Μανωλιασσίτης σύζυγος Καλλιόπης Ε. Γιώτη.

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΑΣ

Ολοκληρώθηκαν οι μελέτες και τα σχέδια* για την ανέγερση του Πνευμ. Κέντρου Μανωλιασσίας. Το επόμενο βήμα είναι η έκδοση της οικοδομικής αδείας και είναι υπόθεση ολίγων ημερών. Η κοινότητα θα παραλάβει τα σχέδια και αφού τα υπογράψει το κοιν. συμβούλιο θα τα καταθέσει στην Νομαρχία για την έκδοση της αδείας. Η μεσολάβηση της κοινότητας να βγει η άδεια μέσω Νομαρχίας απαλλάσσει την αδελφότητα από τα έξοδα που απαιτούνται για την έκδοση της αδείας. Στο επόμενο φύλλο θα υπάρξει πλήρης ενημέρωση όσον αφορά τα αρχιτεκτονικά σχέδια του πνευματικού κέντρου.

* Τα αρχιτεκτονικά σχέδια έχουν αναλάβει οι γνωστοί στα Γιάννινα αρχιτ. μηχανικοί Σπύρος Πανταζής και Λένα Μαργαριτίδου Πανταζή.

Ευχαριστίες στο δάσκαλο Βασίλειο Μπενέκο

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας αισθάνεται την ανάγκη να ευχαριστήσει δημόσια το δάσκαλο Β. Μπενέκο για την προσωπική του συμβολή στην εφημερίδα μας.

Η συνεργασία του μας τιμά όλους.

Η προσφορά του είναι πολύτιμη και θ' ανεβάζει το επίπεδο της εφημερίδας.

Η αγάπη του για τη Μανωλιάσσα και τους Μανωλιασσίτες είναι μεγάλη και το ενδιαφέρον του αμείωτο.

Ευχή μας είναι: ο δάσκαλος να είναι πάντα γερός και δραστήριος έτσι όπως τον γνώρισαν οι Μανωλιασσίτες, να μας καθοδηγεί και να μας προβληματίζει με τα γραπτά του και να ενισχύει ηθικά τον αγώνα μας.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ

Του ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Π. ΤΖΙΜΑ

Τα τελευταία χρόνια το βιοτικό επίπεδο των Ελλήνων έχει ανέβει, επόμενο ήταν η αναβάθμιση αυτή του τρόπου ζωής να ανέβει και στην αγαπημένη μας ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΑ. Το χλιμίντρισμα του αλόγου το αντικατέστησε ο θόρυβος της μηχανής του DATSUN. Για τον λόγο αυτό αποφασίσαμε στην νεοσύστατη εφημερίδα μας που είναι όλων των ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΙΤΩΝ να προσθέσουμε μια στήλη ακόμη η οποία θα ωφεληθεί τους συγχωριανούς μας αναγνώστες γύρω από το αυτοκίνητο.

Το αυτοκίνητο λοιπόν, έχει μπει για καλά στην ζωή μας και έχει γίνει ο πιο καλός μας συνεργάτης γι' αυτό θα πρέπει να γνωρίζουμε μερικά πράγματα ούτως ώστε να μας είναι χρήσιμο. Και όχι αιτία καταστροφής.

Επειδή μπήκαμε στο Φθινόπωρο, έρχονται πρωτοβρόχια οι δρόμοι γλιστράνε θεώρησα σκόπιμο να αναφερθώ γύρω από τους τροχούς, τα λάστιχα και ευστάθεια του αυτοκινήτου για ομαλή, ασφαλή και ακίνδυνη οδήγηση. Οι τροχοί σηκώνουν όλο το βάρος του αυτοκινήτου μαζί με το φορτίο του. Δέχονται διάφορες δυνάμεις που αναπτύσσονται κατά την κίνηση του αυτοκινήτου, κατακόρυφες ή πλευρικές. Αποτελείται από την ζάντα, το εξωτερικό λάστιχο και την σαμπρέλλα.

Η ζάντα είναι ένας δακτύλιος από χαλύβδινο έλασμα με σκαφοειδή διατομή στα σύγχρονα αυτοκίνητα κατασκευάζονται από κράμα αλουμινίου.

Τα εξωτερικά λάστιχα κατασκευάζονται από φυτικό ή συνθετικό καουτσούκ και από ένα αριθμό λινών 6.10.12 κλπ. Η αντοχή του ελαστικού εξαρτάται από το είδος του ελαστικού και τον αριθμό των λινών.

Οι σαμπρέλες κατασκευάζονται από καθαρό καουτσούκ, φέρνει δε μία βαλβίδα για την εισαγωγή και εξαγωγή του αέρα.

Η πίεση του αέρα μέσα στην σαμπρέλλα είναι ορισμένη και ανάλογη με τις διαστάσεις του ελαστικού, το βάρος του αυτοκινήτου και την θέση που μπαίνει (μπροστά πίσω).

Η πίεση του αέρα ελέγχεται με ειδικά αερόμετρα και πρέπει να παρακολουθείται τακτικά.

Για την ομαλή οδήγηση και ασφάλεια του οδηγού τα λάστιχα θα πρέπει να βρίσκονται σε καλή κατάσταση να μην είναι φαγωμένα, η πίεση να είναι αυτή που ορίζει ο κατασκευαστής. Θα πρέπει να ελέγχεται το σύστημα διεύθυνσεως για τυχόν βλάβες. Να γίνεται ευθυγράμμιση, έλεγχος γωνιών κάμπερ-κάστερ - σύγκληση, να έχουμε αφενός καλή οδήγηση, αφετέρου να μην τρώγονται τα λάστιχα μονόπλευρα. Να αποφεύγουμε λακούβες πεζοδρόμια διότι στραβώνουν οι ζάντες με αποτέλεσμα το αυτοκίνητο στην πορεία να κοσκινίζει και να χρειάζεται ζυγοστάθμιση ή και αλλαγή ζάντας.

Για να διατηρήσουμε τα λάστιχα πρέπει να γίνεται και η ανάλογη συντήρηση α) να απομακρύνονται τα ξένα σώματα από την επιφάνειά τους, πέτρες λάδια, γράσσα. Ανά διάστημα να τοποθετούνται σταυρωτά π.χ. το εμπρόσθιο δεξιό να μπαίνει πίσω αριστερά. κ.ο.κ. για να τρώγονται ομοιόμορφα. Να ελέγχεται η σωστή πίεση και να μην περπατάει το αυτοκίνητο με καθισμένο λάστιχο.

Αν πρόκειται το αυτοκίνητο να μην κινήθει για αρκετό χρονικό διάστημα πρέπει να το σηκώσουμε στους τάκους. Επειδή πλησιάζει ο χειμώνας και η ωραία μας ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΑ έχει μόνιμο σύντροφο το χιόνι καλό θα είναι αυτοί που μένουν εκεί αλλά και αυτοί που σκοπεύουν να πάνε ας είναι εφοδιασμένοι με αλυσίδες γιατί οι στρόφες στη βάρβα δεν αστεϊεύονται λόγω της ολισθηρότητας.

Ο συνεργάτης μας Ευάγγελος Π. Τζίμας είναι πτυχιούχος μηχανικός αυτοκινήτων των σχολών της Εστίας Ν. Σμύρνης με υποτροφία και πτυχιούχος του υπουργείου Συγκοινωνιών.

ΑΝΤΙ ΓΙΑ ΣΤΕΦΑΝΙ...

Στη μνήμη του Παύλου Παναγιώτου αντί για στεφάνι ο Ελευθέριος Ν. Κολιός προσέφερε στον Αη-Γιώργη το ποσό των 5.000 δρχ. Δάσκαλε, αυτή σου η προσφορά, μακάρι να έχει μισητ ές.

Στη μνήμη κάθε συγχωριανούς μας που χάνεται θα μπορούσε το χωριό να έχει και ένα έργο. Τα στεφάνια μαραίνονται το έργο μένει για πάντα.

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ
ΜΑΝΩΛΙΑΣΙΤΩΝ
Σωκράτους 59 ΑΘΗΝΑ
Τ.Κ. 104 31 ΤΗΛ. 9320.604

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ
ΜΑΝΩΛΙΑΣΙΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ
Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ»

ΕΚΔΟΤΗΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Κώστας Π. Γιωτάκης
Συνδρομές - επιστολές, συνεργασίες κ.λ.π. να στέλνονται στις διευθύνσεις:

α) ΓΙΩΤΑΚΗ ΚΩΝ/ΝΟ
Στρ. Βελισσαρίου 13
Τ.Κ. 171 23 - Ν. Σμύρνη
Τηλ. 9320.604 - 9302.891

β) Γεώργιο Ίσκο
Αθ. Τσίγκου 45
Τ.Κ. 193 00 Ασπρόπυργος
Τηλ. 5574.706
Ετήσια συνδρομή
Εσωτερικού: 2.000
Εξωτερικού: 10 δολάρια

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ
Σταυρούλα Ανδριώτου-Χρόνη
ΤΗΛ. 4963.640

Διεύθ. Πόντου 8 Κορυδαλλός

" BELLO "

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ

ΑΛΕΞ. ΜΠΕΛΛΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.

ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ 106, Ν. ΣΜΥΡΝΗ

☎ 93.30.786

ΨΗΤΟΠΩΛΕΙΟ - ΜΠΑΡ

"ΤΟ ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ,"

ΑΦΟΙ ΓΙΩΤΑΚΗ Ε.Ε.

ΤΗΛ. 0294 - 23.569

ΡΑΦΗΝΑ

Το στέκι για καλοφαγάδες!

- Ψάρια φρέσκα
- Αστακοί
- Καραβίδες
- Καλαμαράκια

από την Τράτα μας
κατευθείαν στα κάρβουνα

Αξιοπρεπές περιβάλλον

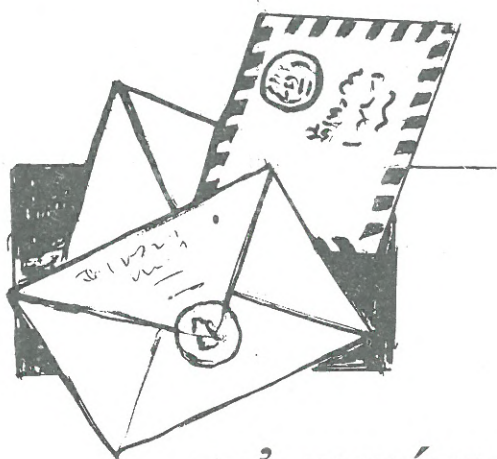
ΨΑΡΟΤΑΒΕΡΝΑ «Η ΤΡΑΤΑ»

Κλέαρχος Μπέλλος

ΠΑΡΑΛΙΑ ΝΕΑΣ ΜΑΚΡΗΣ - ΤΗΛ. (0294) 94 794

γράμματα

στ' αχνάρια

ΕΔΩ ΛΗΜΝΟΣ...

Από τον Τάσο Αρ. Γούση

Αγαπητοί μου

Με περίσσεια χαρά έλαβα την εφημερίδα «τ' αχνάρια». Κάθε Μανωλιασσίτης όπου κι αν βρίσκεται θα νοιώσει υπερηφάνεια για την τόσο ευγενική προσπάθεια της Αδελφότητας.

Σαν Μανωλιασσίτης ενθουσιαστήκα με την ιδέα που είχατε και την πρωτοβουλία που πείρατε να εκδώσετε εφημερίδα.

Σας συγχαίρω που δεν υπολογίσατε κόπους και αγωνίες γι αυτό το ξεκίνημα.

Η απόφαση που πήρατε ήταν πράγματι θαυμάσια. Με εντυπωσίασε η επιμελημένη εμφάνιση, το πλούσιο θεματικό περιεχόμενό της και τα ενδιαφέροντα ιστορικοκοινωνικά στοιχεία που παραθέτει.

Από μένα προσωπικά και εύχομαι από όλους τους Μανωλιασσίτες θα έχετε κάθε συμπαράσταση.

Επί τέλους και η Μανωλιάσσα έχει το δικό της φύλλο που τόσο ήταν απαραίτητο για να συμβάλλει στην ένωση και επαφή όλων των Μανωλιασσιτών όπου κι αν βρίσκονται.

Η Μανωλιάσσα έχει πνευματικούς ανθρώπους που θα μπορούν να προσφέρουν πολλά μέσω της εφημερίδας στο να αναπτυχθεί ο τόπος μας, στο να δώσουν μια ώθηση και ενδιαφέρον για πολλά πράγματα που αφορούν τη Μανωλιάσσα.

Σας εύχομαι μέσα από την καρδιά μου κάθε επιτυχία σ' αυτή την προσπάθεια.

Αναστάσιος Αρ. Γούσης
ΛήμνοςΗ ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ
ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΩΝ ΜΑΣ

Προς το Δ.Σ. της Αδελφότητας Μανωλιασσιτών της Αθήνας «ο Άγιος Γεώργιος». Με μεγάλη μου χαρά και έκπληξη έλαβα το πρώτο φύλλο σας «τ' αχνάρια». Και θα ήθελα με το γράμμα μου αυτό να συγχαρώ όλους εσάς που εργαστήκατε για το τόσο πολύτιμο φύλλο που κατορθώσατε να γίνει πραγματικότητα ένα τόσο μεγάλο έργο.

Σας εύχομαι στο μέλλον να έχετε και άλλες ισάξιες επιτυχίες.

Συγχαρητήρια σε όλους σας.

Μετά τιμής
Νίκος Λαζάρου Ντάφλος

Το Δ.Σ. ευχαριστεί τον κ. Νίκο Λ. Ντάφλο για την επιστολή του, τη συνδρομή και προσφορά του εύχεται κάθε προσωπική και οικογενειακή ευτυχία και να μαθαίνουμε ευχάριστα νέα του. Από τη στήλη αυτή των ξενιτεμένων αδερφών μας ζητάμε να μας ενημερώνετε για τη ζωή σας στην ξενιτιά και τα προβλήματά σας. Επίσης να μας προτείνετε θέματα τα οποία μπορούμε ν' αναπτύξουμε.

Καιρός ήταν

Την Παρασκευή και 13 του μηνός (Αυγούστου) στον «Λυκίσκο» της Μανωλιάσσας πραγματοποιήθηκε μια πρωτοποριακή για τα δεδομένα του χωριού εκδήλωση. Εμείς η νεολαία του χωριού με τη συμπάρασταση της διεύθυνσης του «λυκίσκου» διοργανώσαμε εκδήλωση με δύο στόχους.

Ο πρώτος στόχος μας η γνωριμία μεταξύ μας μέσω της διασκέδασης.

Ο δεύτερος στόχος μας η οικονομική συμπαράσταση στην Αδελφότητα εκτός της ηθικής, για την ανέγερση του Πνευματικού Κέντρου του χωριού.

Δηλώνουμε δημόσια ότι δεσμευόμαστε να δουλέψουμε εθελοντικά για την πραγματοποίηση αυτού του ονείρου που τόσα χρόνια έχει στερηθεί το χωριό. Μετά την επιτυχία αυτής της εκδήλωσης με τη συμμετοχή όλων των νέων του χωριού νοιώθουμε πιο δυνατοί, πιο δεμένοι μεταξύ μας. Πιστεύουμε ότι θα διατηρήσουμε το χωριό ζωντανό.

Ειδικά το φετινό καλοκαίρι θα μας μείνει αξέχαστο. Σ' αυτό συντάχθηκαν και οι εκδηλώσεις της Αδελφότητας οι οποίες ήταν σοβαρές και αξιόλογες. Το καλοκαίρι του '93 ήταν για μας το καλύτερο, όχι μόνο δεν νοιώσαμε πληξη και βαρεμάρα αλλά δημιουργήσαμε γνωριστηκά, με λίγα λόγια ζήσαμε.

Για τα παιδιά!

Αγαπητά μου παιδιά.

Τέλειωσαν οι διακοπές σας και ξαναγυρίζαί στο σχολείο σας. Κάθε τέλος όμως είναι και μια αρχή. Τέλος της ανεμελιάς και της ξεκούρασης αρχή της εργασίας και της ευθύνης.

Ίσως αυτές οι δύο λέξεις να μην σας αρέσουν και τόσο. Αν όμως τις σκεφτείτε καλά, θα δείτε πόσο σημαντικές είναι, και πόσο μεγάλη αξία δίνουν σ' αυτόν που τις έχει.

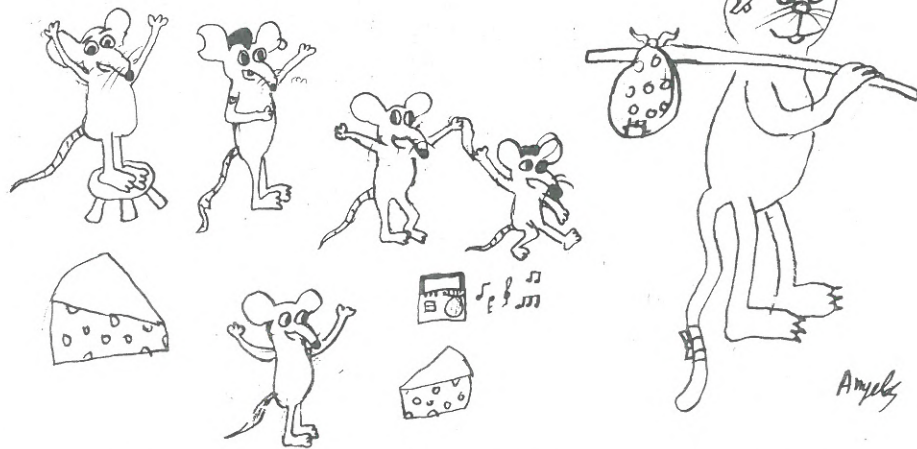
Η εργασία είναι αυτή που δίνει νόημα στη ζωή μας, που βγάζει από μέσα μας όλες τις δυνατόειες που μας χάρισε ο Θεός. Τί αξίζει να είσαι άνθρωπος δυνατός και έξυπνος όταν αυτή η δύναμη και την εξυπνάδα την καταδικάζεις σε αδράνεια και ακινησία; Η δύναμη και η εξυπνάδα σου αξίζουν όταν τις κάνεις έργο, δημιουργημα, όταν τις κάνεις όπλα για να παλέψεις στον αγώνα της ζωής σου. Και τα όπλα που πρέπει να αποκτήσετε, παιδιά μου, στην ηλικία σας, είναι η γνώση και η καλλιέργεια της ψυχής σας.

τά σας, θα καταλάβατε ότι κάθε πρόβλημα έχει λύση, αρκεί να αντιμετωπισθεί με καλωσύνη και ευγένεια. Η ευγένεια είναι το κλειδί που θα σας ανοίξει όλες τις πόρτες. Ακόμα και τους πιο κακόβουλους ανθρώπους τους αφοπλίζει και τους κάνει να συζητήσουν κάθε πρόβλημα ή απαίτησή σας.

Μαζί όμως με την εργασία πρέπει να αποκτήσετε και υπευθυνότητα.

Υπεύθυνος είσαι όταν βάλεις σκοπούς στη ζωή σου και αγωνίζεσαι να τους πετύχεις με δικές σου δυνάμεις.

Όμως τις αποτυχίες σου να μην προσπαθείς να τις ρίξεις στις πλάτες των άλλων. Εσύ ο ίδιος να τις παραδεχτείς, χωρίς βέβαια να απογοητεύεσαι καθόλου. Αποτυχία δε σημαίνει συμφορά. Απλά σημαίνει ότι ξαναπροσπαθείς και συνεχίζεις τον αγώνα σου. Και όταν είσαι υπεύθυνος να ξέρεις ότι γρήγορα θα έχεις και επιτυχίες.

Τίτλος του έργου η παροιμία: «Όταν φεύγει ο γάτος χορεύουν τα ποντίκια».
Σχεδίασε ο Άγγελος Γ. Μπέλλος κατά τη διάρκεια των μαθημάτων ζωγραφικής που έγιναν τον Αύγουστο στο Δημοτικό Σχολείο Μανωλιάσσας.

Και αυτά τα όπλα έρχεται να σας τα προσφέρει συντροφος και βοηθός σας, το σχολείο.

Γι' αυτό καθόλου μη σας στενοχωρεί που ξαναβρεθήκατε κοντά του. Μέσα σ' αυτό είναι η ζωή.

Στο χρόνο που θα περάσετε θα ζήσετε πολλές ώρες κλεισμένα στην αίθουσα προσπαθώντας να καταλάβετε την άγνωστη σοφία των βιβλίων. Πολλές φορές θα έρθετε σε σύγκρουση με τους δασκάλους ή τους συμμαθητές σας.

Μην αφήσετε να πάνε χαμένες οι ώρες σας. Εκμεταλλευτείτε κάθε τι που σας δίνεται, είτε είναι γνώση, είτε είναι εμπειρία. Μη σας ενοχλούν οι συγκρούσεις. Σας μαθαίνουν να αντιμετωπίζετε τις δυσκολίες της ζωής και είμαι βίβλος, ότι θα βρίσκατε τον καλύτερο τρόπο να τις ξεπερνάτε. Εξ άλλου έτσι θα δυναμώνετε το χαρακτήρα σας, θα διώξετε τα ελαττώμα-

για να αποκτήσεις υπευθυνότητα μη χίνεις ποτέ όχλος. Μην παρσύρεσαι σε όσα προσπαθούν οι άλλοι να σε πείσουν. Μην ακολουθείς όλους τους άλλους, μη μιμείσαι, μην κάνεις ότι κάνουν όλοι.

Είσαι άτομο, μονάδα σημαντική και σπουδαία. Γίνε όσο μπορείς καλύτερος και τότε σύ μόνος θα πάρεις τις αποφάσεις σου.

Ξέρεις πόσο υποφέρει σήμερα η κοινωνία μας από τους ανεύθυνους, που είναι δυστυχώς πάρα πολλοί μεγάλοι.

Εσάς λοιπόν περιμένουμε ν' ανοίξετε το δρόμο σας, να μας δείξετε τα λάθη μας, να φτιάξετε έναν καλύτερο κόσμο.

Μην τον αρνηθείτε ούτε στον εαυτό σας, ούτε σε μας τους μεγάλους που στηρίξαμε σε σας τις ελπίδες μας.

Καλή σχολική χρονιά λοιπόν και καλή δύναμη. Μια καλή σας φίλη.

ΓΑΜΟΣ

Στις 11 Σεπτεμβρίου στην Αγ. Βαρβάρα Παλαιού Φαλήρου η Ουρανία Παναγ. Κολιού παντρεύτηκε τον Παύλο Ζαγοράκη. Η αδελφότητα τους εύχεται υγεία και να ζήσουν αρμονικά και ευτυχισμένα.

ΘΑΝΑΤΟΣ

Στις 17 Ιουλίου χάσαμε από ατύχημα τον Παύλο Παναγιώτου. Ο άδικος χαμός του μας πόνεσε όλους. Η αδελφότητα συμμετέχει στο πένθος και απευθύνει τα συλλυπητήριά της στην οικογένειά του, στους γονείς του, στ' αδέρφια του και στους συγγενείς και φίλους.

ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ
ΤΟΥ ΤΑΣΟΥ ΧΑΛΚΙΑ

12 Αυγούστου 1992. Ένας χρόνος πέρασε από το θάνατο του μπάμπα Τάσου.

Ο μπάμπα Τάσος ο αγέρωχος αυτός άνθρωπος, ο μεγαλόψυχος που παρά τις δοκιμασίες και τα χτυπήματα της ζωής στάθηκε όρθιος.

Η προσφορά του ήταν μεγάλη στην αυθεντική Δημοτική Μουσική. Πολλές οι διακρίσεις στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό από πολιτιστικούς φορείς, δήμους, κοινότητες και εταιρείες εκτός από την πολιτεία.

Ο άνθρωπος που δεν άφησε την ψυχή του να την πάρει ο χάρος, την έδωσε στα τραγούδια μας, κι όπως τα τραγουδία του, θα μείνει αθάνατος. Ο εκφραστής της Ελλ. ψυχής από τους μεγάλους μουσικούς του κόσμου, αυτός που άγγιξε τη ψυχή μας με τους στίχους και τους ήχους του.

Είχε την Ήπειρο βαθιά στην καρδιά του. Πάθος για το κλαρίνο, την μουσική παράδοση. Κανείς δεν πιστεύει ότι ο μπάμπα Τάσος λείπει από κοντά μας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ
ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ
ΣΤΗΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ

Αγγελική Ζ. Χρόνη 3.000

Ζαχαρίας Δ. Χρόνης 3.000

Αλέξανδρος Ε. Δημητρίου 8.000

Στη μνήμη του Παύλου Παναγιώτου προσέφεραν:

Ισμήνη Π. Παναγιώτου 10.000

Βασίλειος Π. Παναγιώτου 10.000

Δημήτριος Περ. Γούσης 20.000

Ελευθέριος Ν. Κολιός 5.000

Επίσης ο Γρηγόρης Αρ. Γιωτάκης προσέφερε το ποσό των 25.000 δρχ. Τα χρήματα αυτά είναι από την εκδήλωση των νέων της Μανωλιάσσας που έγινε το καλοκαίρι στο «λυκίσκο».

Η αδελφότητα ευχαριστεί τους ανωτέρω για την ευγενική τους προσφορά και εκφράζει την ευγνωμοσύνη της για την εμπιστοσύνη που δείχνουν στο έργο και στους σκοπούς της.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ

ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Π. ΤΖΙΜΑ

«ΜΑΚΑΡΙΟΙ ΟΙ ΕΙΡΗΝΟΠΟΙΟΙ ΟΤΙ ΑΥΤΟΙ ΥΙΟΙ ΘΕΟΥ ΚΛΗΘΗΣΟΝΤΑΙ» (και επί γης ειρήνη) έψαλλον οι Άγγελοι κατά την γέννηση του Θεανθρώπου Ιησού.

(Ειρήνη υμίν) ακούσθη από τα Πανάγια χείλη του αναστάτος Χριστού κατά την πρώτη εμφάνιση μετά την Ανάσταση στους Αποστόλους. Ειρήνη επικαλείται και ο Ιερέας πολλές φορές κατά την Θεία Λειτουργία. Ειρήνη! Θείον δώρο. Όλοι την διακρίσσουν, ποιοί όμως την εφρμόζουν; Μελάνη πολύ καταναλώθηκε να γραφτούν άρθρα συχνά στον τύπο για την Ειρήνη, εκπομπές πολλές από τα μέσα ενημέρωσης, εκδηλώσεις αναμέτρητες, αλλά ειρήνη στον πλανήτη μας δεν βλέπουμε. Εκεί που σβύνει η μία εστία πολέμου άλλη ανάβει.

Αλήθεια! Γιατί; Διότι δεν έχουμε Χρηστότητα μέσα μας. Όπου Χριστός εκεί αγάπη, μακροθυμία πράοτητα ειρήνη. Ο κάθε άνθρωπος πρέπει πρώτα να συμφιλιωθεί με τον εαυτό του, εάν ο καθ' ένας από μας δεν είναι ειρηνικός με το άτομό του πως θα μεταδώσει στον άλλον την αγάπη; να ειρηνεύσει κι αυτός και κατ' επέκταση όλη η κοινωνία. Η πατρίδα μας η Ελλάδα υπέστη φοβερές καταστροφές από τους πολέμους. Οι πόλεμοι σκόρπισαν τον θάνατο, έσπειραν πείνα, δυστυχία, εξαθλίωση. Κληρονομίες, θυσασμοί, ολόκληρα νυκοκοιριά καταστάλαξαν σε ανθρώπους με μαύρη ψυχή που

έκαναν εμπόριο την δυστυχία και τον θάνατο του γείτονα. Η μαύρη αγορά κατά την διάρκεια της κατοχής όσοι την έζησαν ειδικά στην Αθήνα. Μια απέρανη κοινωνία πεινούσε πέθανε βρικολιάκισσε.

Σήμερα στον 20 αιώνα που ζούμε από την μία μιλάνε για αφοπλισμό και από την άλλη έθνη αλληλοσπαράζονται, μιλάνε για καταστροφή των πυρηνικών και από την άλλη γίνονται γεννοκτονίες (Κύπρος - Σερβία) διαλύονται έθνη. Όχι άλλη Χιροσίμα όχι άλλο Ναγκασάκι όχι άλλη Σερβία. Αν ο άνθρωπος θέλει να είναι πραγματικά άνθρωπος και να μην φέρνει τον τίτλο μόνον, πρέπει να σέβεται τον διπλανό του. Να αγωνίζεται εναντίον εκείνων που καταπατούν την αξιοπρέπεια των συνανθρώπων τους και τους στέλνουν στο θάνατο. Ο αγώνας για την ειρήνη είναι υποχρέωση για τις σύγχρονες και τις μελλοντικές γενεές. Είναι χρέος στο οποίο ο άνθρωπος πρέπει να αποδείξει τις δύο βασικές διαφορές από τα άλλα ζώα. Την λογική και την ανθρωπιά. Εμείς σαν Χριστιανοί Ορθόδοξοι και σαν Έλληνες ας μονιάσουμε. Πρώτα πρώτα ο κλήρος (εκκλησία) που αλληλοσπαράσσεται η πολιτεία και ο λαός να αφήσουμε τις όποιες έρριδες και διαφορές που μας χωρίζουν κι ας ακολουθήσουμε τα βήματα του Ειρηνοποιού Ναζωραίου (Χριστού) για να γίνει η αγαπημένη μας και ταλαιπωρημένη Ελλάδα ένας επίγειος παράδεισος.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ -

(Αύγουστος 93)

Η Αδελφότητα των Μανωλιασσιτών της Αθήνας πραγματοποίησε τον μήνα Αύγουστο στο χωριό τις παρακάτω εκδηλώσεις:

— Την Κυριακή 1η Αυγούστου έγινε εκδρομή στην Πρέβεζα (παραλία Καστροσυκιάς)

— Από την 2 μέχρι την 13 Αυγούστου στις αίθουσες του Δημοτικού Σχολείου παρεδόθησαν μαθήματα ζωγραφικής στα παιδιά του Δημοτικού, του Γυμνασίου και του Λυκείου. Λειτουργήσαν δύο τμήματα: Το πρώτο τμήμα που το αποτελούσαν παιδιά του Δημοτικού μέχρι

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

— Οι εκδηλώσεις έκλεισαν με το πρόγραμμα που παρουσίασε ο μάγος ΚΡΙΣΤΟΦΕΡ.

Η Αδελφότητα διέθεσε τελικά για τις εκδηλώσεις το ποσό των 100.000 δρχ. (υλικά ζωγραφικής, ενθύμια και μετάλλια).

Το πρόγραμμα του Μάγου πληρώθηκε από την συνεισφορά 37 Μανωλιασσιτών, τα χρήματα συγκέντρωσε ο Γιώργος Π. Μπέλλος.

Σχόλια έγιναν πριν και μετά, λίγα ή πολλά, μικρά ή μεγάλα, η απάντηση ήταν μία, γενναία, δυναμική και απρόβλεπτη.

την Α' Γυμνασίου παρακολούθησε από τις 4 μ.μ. έως τις 7 μ.μ. κάθε εγασίμη ημέρα, το δεύτερο τμήμα από την Β' Γυμνασίου μέχρι και το Λύκειο παρακολούθησε από τις 5 μ.μ. έως τις 8 μ.μ.

— Το Σάββατο 14 Αυγούστου στο προαύλιο του Δημ. Σχολείου έγινε προβολή διαφανειών από παλιές φωτογραφίες (από το 1920 μέχρι το 1960).

— Την Κυριακή 15 Αυγούστου, μετά τη Θεία Λειτουργία στο εκκλησάκι της Παναγίας εγκαί-

Η προσέλευση των νέων ξεπέρασε και τις πιο αισιόδοξες προβλέψεις μας, η συμμετοχή τους ανέτρεψε όλα τα προγνωστικά μας. Οι νέοι μας τάραξαν φέτος τα νερά της Μανωλιάσσας. Δεν είναι υπερβολή να δεχτούμε ότι ήταν κάτι το πρωτόγνωρο. Μπράβο στους νέους και τις νέες του χωριού μας. Υπήρχαν μέρες που τα μαθήματα της ζωγραφικής παρακολουθήσαν μέχρι και 85 παιδιά. Αντιλαμβάνεστε ότι δεν υπήρχε ούτε πάγκος να καθήσουν.

νιάστηκε το Δημ. σχολείο ή έκθεση ζωγραφικής και των δύο τμημάτων.

— Στο προαύλιο του Σχολείου υπήρχε πάγκος με αναψυκτικά για τους παρευρισκόμενους.

— Το απόγευμα της ίδιας μέρας τα μικρά παιδιά πήραν μέρος στα αγωνίσματα: αυγοδρομία, σκακδρομία και μελανοδρομία.

Ακολούθησαν: η απονομή των μεταλλίων στα παιδιά των αγωνισμάτων και η απονομή των ευθυμίων σε όλα τα παιδιά που συμμετείχαν στα μαθήματα της ζωγραφικής.

Πολλοί αναρωτιούνται αν οι εκδηλώσεις θα συνεχιστούν:

Η απάντηση είναι μια και είναι ναι. Οι εκδηλώσεις πρέπει να γίνουν θεσμός. Η Αδελφότητα έρχεται να καλύψει το μεγάλο κενό του Συλλόγου.

Οι νέοι απάντησαν, έδωσαν το παρόν, εμείς οι μεγαλύτεροι ας μη δηλώσουμε απόντες.

Όλοι μαζί να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις για το αύριο, γιατί το αύριο αποφασίζεται και χτίζεται σήμερα.

«ΟΛΟΙ ΜΑΣ ΠΑΜΕ ΧΑΜΕΝΟΙ»

Γράφει ο δάσκαλος Β. Μπενέκος το έτος 1959

Με τας λέξεις αυτές «όλοι μας πάμε χαμένοι» κλείνει το χρονογράφημα του της 18.12.59 εις την εφημερίδα των Αθηνών «Το Βήμα» ο κ. Π. Παλαιολόγος, αι γνώμαι του οποίου πολλάκις έχουν μεταδοθεί δια των στηλών του «Διδαστικού Βήματος».

Αφορμή του χρονογραφήματος αυτού, που φέρει τον τίτλον «χωριά με νεκρούς», έδωσεν επιστολή Διδ/λου ενός Ηπειρωτικού χωριού προς τον κ. Παλαιολόγον όστις με την γλαφυράν πέννα του παρουσιάζει ανάγλυφον την ζωήν της υπαίθρου χώρας — του Ελληνικού χωριού - εις το οποίον ο μόνος εκπρόσωπος του επισήμου Κράτους είναι ο Διδάσκαλος όστις, αποστερημένος όλων των αγαθών μιας πολιτισμένης ζωής και συνυποφέρων μετά των κατοίκων, ίσταιται αγνός και πιστός σηματοφόρος της Εθνικής ιδέας και των πεπρωμένων της Φυλής, παρά το γεγονός ότι οι στρογγυλοκαθισμένοι Μαχαραγιάδες έχουν στρέψει τα φαρμακερά βέλη των εναντίον του.

Θλιβεράν και απελπιστικήν παρουσιάζει την εικόνα του χωριού ο Διδάσκαλος και ακόμη θλιβερότεραν και τραγικήν, αλλά και εθνικώς επικίνδυνον ο κ. Παλαιολόγος, εξ αιτίας του γεγονότος ότι αι συνθήκαι διαβιώσεως υποχρεώνουν τους κατοίκους να φεύγουν προς τας πόλεις, θέλοντες να εύρουν «κάποια χαρά που δεν τή δίνει το χωριό, τα χθεσινά αρχοντικά του οποίου έχουν σωριασθεί σε ερείπια και κουκουβάγιες λαλούν μέσα σ' αυτά».

Κανείς ζωντανός δεν θέλει να μείνει εις το χωριό υπό τοιαύτας συνθήκας. Η μόνη επιθυμία τους είναι να φύγουν, αλλά και να γυρίσουν νεκροί, αφήνοντας διαθήκην να ενταφιασθούν εις το χώμα της γενετειρας των. Ούτω οι εναπομεινάντες ελάχιστοι ζωντανοί δεν προλαβαίνουν να ενταφιάζουν τους επαναπατριζόμενους νεκρούς, εν μέσω των οποίων ζή ο Διδ/λος.

Οργηνεί δια την τοιαύτην εθνικώς απαράδεκτον κατάστασιν ο Έλλην Διδ/λος όστις, παρά τας αντιξοότητας της ζωής, δέχεται την θυσίαν να παραμένει εις τας επάλξεις του προς την Πατρίδα και το Έθνος καθήκοντος, γεγονός εκ του οποίου, ως φαίνεται, εκπηγάζει η περιφρόνησις και η λοιδωρία των ασπόνδων φίλων του, διότι, αν άλλως εσκέπτετο και αν εξετίμων τας τοιαύτας υπηρεσίας του, θα έπρεπε και μόνον δια τον λόγον της παραμονής του εις εν τοιούτον περιβάλλον, εις το οποίον αυτοί ούτε δευτερόλεπτον θα εδέχοντο να σταματήσουν, να τον ικανοποιούν ηθικώς και υλικώς όσον ουδένα άλλον κρατικών λειτουργόν.

Κρούοντες τον κώδωνα του κινδύνου τόσον ο Διδ/λος όσον και ο κ. Παλαιολόγος καλούν τους αρμοδίους όπως στρέψουν την προσοχήν και το ενδιαφέρον των προς την υπαίθρον διότι αν εξακολουθήσει η κρατούσα σημεριν νοοτροπία «όλοι μας πάμε χαμένοι».

Το 1959 ο δάσκαλος Β. Μπενέκος κατέγραφε τα προβλήματα ενός Ηπειρωτικού χωριού. Σήμερα 34 χρόνια μετά εκείνες οι επιστημονικές και τα συμπεράσματα είναι τόσο επίκαιρα!

Η ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΟΥ 5ΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ

ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Το 5ο Παγκόσμιο Πανηπειρωτικό Συνέδριο συνήλθε στην Πρέβεζα, οι εργασίες του άρχισαν στις 19 Αυγούστου και έληξαν στις 22 του ίδιου μήνα.

Συμμετείχαν αντιπρόσωποι απ' όλη την ηπειρωτική ομογένεια εσωτερικού και εξωτερικού και όλοι οι φορείς της Ηπείρου.

Το Συνέδριο κατέληξε στα εξής αιτήματα, στόχους:

1ον) ότι η Ήπειρος μπορεί και πρέπει να βγει από την απομόνωση, και να αναδειχθεί σ' έναν πολυδύναμο πόλο ανάπτυξης όλης της περιοχής της Δυτ. Ελλάδας και της Νοτιοδυτικής Βαλκανικής, μπορεί να γίνει κρίκος σύνδεσης με τη Δυτική Ευρώπη.

Γι' αυτό είναι αναγκαία η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλέγματος συγκοινωνιακών υποδοχών, λιμενικών, οδικών και σιδηροδρομικών.

Το συνέδριο επιμένει στη σιδηροδρομική σύνδεση της Ηπείρου, την οποία θεωρεί απαραίτητη για να παίξει το ρόλο του κρίκου σύνδεσης με τη Δ. Ευρώπη.

Επίσης το συνέδριο επισημαίνει την αναγκαιότητα εκσυγχρονισμού της Αεροπορικής υποδομής της Ηπείρου καθώς και τον τηλεπικοινωνιακού της δικτύου.

Μια πέρα από τις συγκοινωνιακές υποδομές ανάπτυξη της Ηπείρου κάνει αναγκαία και τη σύνδεση της με το δίκτυο φυσικού αερίου της χώρας.

2ον) Μείζων στόχος όλων των Ηπειρωτών αλλά και του Έθνους είναι η δημιουργία των όρων της αναγέννησης της Β. Ηπείρου και της παραμονής των Β. Ηπειρωτών στις εστίες τους.

Το συνέδριο διαπιστώνει ότι ο στόχος αυτός αποτελεί δύδιμο στόχο με την ανάπτυξη της Ηπείρου.

Γι' αυτό δηλώνει την αμέριστη συμπαράσταση του στη Ελληνική Εθνική μειονότητα της Β. Ηπείρου και στις οργανώσεις της που την εκπράζουν και ζητά την κατοχύρωση και απόλαυση απ' όλους τους Β. Ηπειρώτες όλων των δικαιωμάτων που προβλέπονται από τις διεθνείς συμβάσεις.

3ον) Το Συνέδριο διαπιστώνει και για μια ακόμα φορά (το κάνει αυτό) την ανάγκη της προστασίας του Αμβρακικού κόλπου και της ορθολογιστικής αξιοποίησής του. Θεωρεί αναγκαία την κατάρτιση προγραμμάτων για τη διαχείριση του υδάτινου δυναμικού της περιφέρειας.

4ον) Το 5ο Παγκόσμιο Πανηπειρωτικό Συνέδριο εκφράζει την αγωνία του για το κίνδυνο

που διατρέχει η μεγάλη ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά της Ηπείρου, θεωρεί αναγκαία μια μεγάλη προσπάθεια για την ανάπτυξη των αρχαιοτήτων και των ιστορικών μνημείων της Ηπείρου καθώς και τη δημιουργία προϋποθέσεων ώστε να περάσει στις ερχόμενες γενεές η λαϊκή πολιτιστική μας παράδοση.

Ως προς τον τελευταίο αυτό σκοπό αναθέτει στην Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας το έργο μιας σχολής για την εκμάθηση παραδοσιακών οργάνων και τραγουδιού με πόρους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή με χορηγίες ηπειρωτών.

Επίσης πρωτεύοντα ρόλο καλείται να παίξει το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων στη δημιουργία των προϋποθέσεων ενός πολυδύναμου πόλου που θέλουμε την Ήπειρο.

5ον) Το 5ο Παγν. Παν. Συνέδριο θεωρεί αναγκαία την κοινητοποίηση όλων των πολιτικών, κοινωνικών και πνευματικών δυνάμεων της Ηπείρου για την πραγματοποίηση των στόχων αυτών, και γιαυτό συγκροτεί επιτροπή αποτελούμενη από τους:

1) Μητροπολίτη Πρέβεζας κο Μελέτιο
2) Πρόεδρο Πανηπειρωτικής Συν. Ελλάδας Π. Κοσοβίτσα

3) Δήμαρχο Πρέβεζας Ν. Γιαννούλη

4) Πρύτανη Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κο Βεργάδο

και 5) τον Πρώην Πρόεδρο της Πανηπ. Σ. Ελλάδος κο Νάση.

Στην επιτροπή αυτή αναθέτει το καθήκον της διοργάνωσης και κοινητοποίησης όλων των δυνάμεων της Ηπείρου και τη δημιουργία μιας ευρύτερης επιτροπής από εκπροσώπους των φορέων της Ηπείρου και την αποδημίας αλλά και εξεχουσες προσωπικότητες της Ηπείρου για την προώθηση της πραγματοποίησης των στόχων του Συνεδρίου.

Συγχρόνως τίθενται ορισμένα πρακτικά καθήκοντα. Η πανηπειρωτική Συν. Ελλάδος καλείται να μεριμνήσει για την άμεση αντιμετώπιση των προβλημάτων της Ελλ. μειονότητας της Β. Ηπείρου. Καλεί όλους τους φορείς της αποδημίας και της Ηπείρου σε υιοθεσία σχολείων με σκοπό την εξασφάλιση του αναγκαίου εκπαιδευτικού εξοπλισμού βιβλίων και λοιπών διδακτικών μέσων.

Τα αμέσως επόμενα βήματα θα πρέπει να είναι η διοργάνωση μιας συνέντευξη τύπου στην Αθήνα και η υποβολή υπομνήματος στις αρμόδιες κυβερνητικές αρχές.

Ανακοίνωση

Το Δ.Σ. της αδελφότητας Μανωλιασσιτών Αθηνών «Άγιος Γεώργιος» καλεί τα μέλη της σε Έκτακτη Γενική Συνέλευση στο γραφείο της την Κυριακή 24.10.93 και ώρα 10.30 π.μ. Θέμα της συνέλευσης: «Ενημέρωση για το πνευματικό κέντρο».

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Η αδελφότητα συγχαίρει την Βασιλείου Αθ. Ίσκου που πέρασε στο β' έτος του Πανεπιστημίου της ΛΥΩΝ (ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ)

ΑΚΟΝΙΣΤΕ ΤΟ ΜΥΑΛΟ ΣΑΣ

- 1) Πώς λέγεται αυτός που χτυπάει το γαϊδάρο;
- 2) Ποιά σημερινή Ελληνική πόλη είναι στα σπλάχνα μας;
- 3) Τί είναι εκείνο που όταν του προσθέτεις μικραίνει κι όταν του αφαιρείς μεγαλώνει;

αμνη Η (3)
ααηδότη Η (2)
ονό του ιερέα (βαρδός) (1)
Απηνήσεις

Το ανέκδοτο

Μεσημέρι 2 και 45' η ώρα ο Γιάννης περιμένει το τρόλεϋ στην οδό Πατρίων να πάει στο Παγκράτι.

Όση ώρα περιμένει, κρατάει στα χέρια το εισιτήριο και σκέπτεται βασιανιστικά τη συζήτηση που έκανε με τη γυναίκα την προηγούμενη μέρα για περικοπή εξόδων. Το κοιτάζει από τη μια το γυρίζει από την άλλη και συλλογιέται. Επί τέλους το τρόλεϋ καταφτάνει. Πέντε λεπτά χρειάστηκε να γεμίσει και λίγο πιά μέσα και λίγο πιά μπροστά, προχωρείτε παρακαλώ και τους πήρε όλους. Το τρόλεϋ γέμισε και ξεκίνησε ο Γιάννης όμως δεν μπήκε μέσα, βγάζει το ποκάμισο κι αρχίζει να τρέχει πίσω του. Τρέχει το τρόλεϋ, τρέχει κι ο Γιάννης, στάση το τρόλεϋ, στάση κι ο Γιάννης. Περίπου σε μισή ώρα το τρόλεϋ φτάνει στο Παγκράτι μαζί από κοντά φτάνει και ο Γιάννης. Λαχανιασμένος κτυπά το κουδούνι και καταϊδρωμένος

όπως ήταν μπήκε στο σπίτι. Η γυναίκα του μόλις είδε το Γιάννη σ' αυτά τα χάλια τάχασε, ο Γιάννης φούσκωνε και ξεφούσκωνε, ήπια ένα ποτήρι νερό και αφού ηρέμησε τον ρωτά η γυναίκα του.

— Δε μου λές τώρα, τί έχεις; τί σου συμβαίνει; Ποιός σε κυνηγά;

Οχι βρε γυναίκα, δεν έχω τίποτα, δεν με κυνηγά κανείς, το πρόγραμμα επιχείρησα να εφαρμόσω. Ξέχασες που χθές υποσχεθήκαμε ο ένας στον άλλον να λιγοστέψουμε τα έξοδά μας; Ε ! κι εγώ αυτό έκανα, την ώρα που περιμένα στη στάση είπα μέσα μου: Γιαννάκη μην είσαι κορόιδο, ευκαιρία είναι να κερδίσεις 75 δραχμές κι αντί να μπώ μέσα στο τρόλεϋ έτρεχα πίσω του.

— Καλά βρε κουτέ (του απαντά η γυναίκα) τόκανες που τόκανες, δεν έτρεχες πίσω από ένα ταξί να κερδίσουμε χίλιες διακόσιες δραχμές;